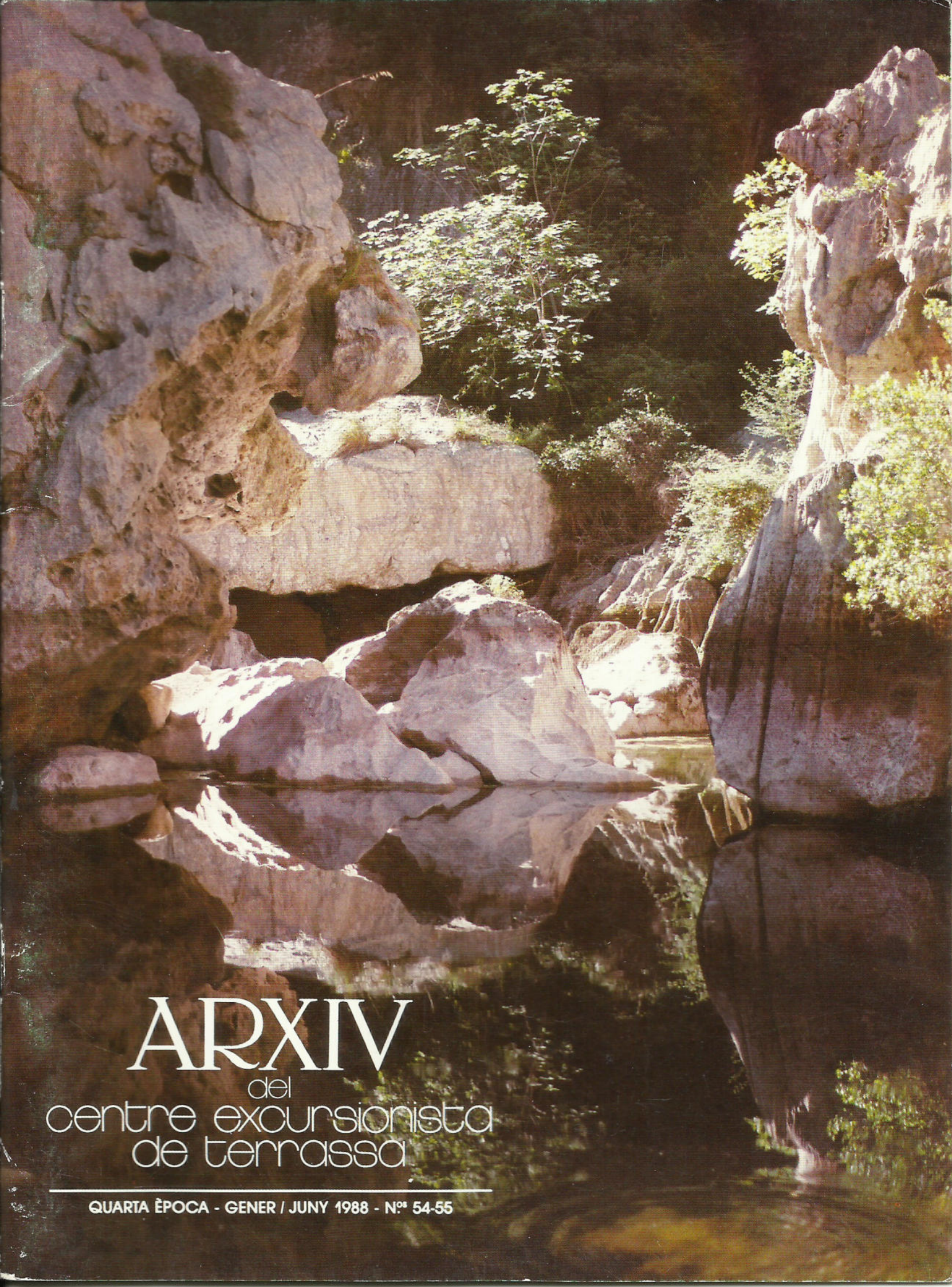




ARXIV

del
centre excursionista
de terrassa

QUARTA ÈPOCA - GENER / JUNY 1988 - N.º 54-55

SUMARI:

Tornem a parlar de la nostra muntanya: Sant Llorenç del Munt.

De les bestioles de les fonts. Per Francesc Palet i Setó.

Itinerari Botànic: Camí de la Font Soleia. La Sardineta - Font Soleia - Cova del Drac. Per la Secció de Ciències Naturals.

Tamarit - Terrassa. Concert de Nadal: Poetes de l'Alguer i dels Països Catalans — Germans de Llengua. Per Josep Parera i Boix.

Castells al Vallès Occidental. Per Francesc Suàrez i Fernández.

Els petits avencs de la nostra muntanya (XXI). Per Xavier Badiella i Noguera.

Racó de la poesia. M. Bosc.

CRÒNICA: Actes i conferències. Marxes. Commemoracions i homenatges. Exposicions.

Biblioteca. Obres ingressades per donatiu, per adquisició, per subscripció, per intercanvi. Publicacions del Centre Excursionista de Terrassa.

SECCIONS:

Secció d'Alta Muntanya: Curset d'Esquí de Muntanya. Crònica de la XXIII Cursa d'Esquí de Muntanya Núria - Puigmal - Núria. Curset d'Iniciació a l'Alta Muntanya.

Secció de Ciències Naturals: Activitats diverses. Sortides matinals botàniques. Assemblea General i Ordinària.

Secció d'Esquí: Crònica. Esquí de Fons. Esquí Artístic. Sopar de cloenda i acomiadament de la neu. Assemblea General de socis.

Secció Infantil: Crònica.

Secció d'Excursionisme: Relació d'Assistència a marxes, rondes i caminades durant el 1987. Activitats primer semestre de 1988. Travessies per les nostres serralades.

Secció de Fotografia: LI Saló de Fotografia (XXXI de Muntanya - II de Color).

Secció d'Investigacions Subterrànies: Assemblea Anual Reglamentària. Coneix Catalunya amb l'Espeleologia (1988).

Publicació del Centre Excursionista de Terrassa.

Raval de Montserrat, 13 - 08221 Terrassa (el Vallès Occidental) - Telèfon 788 30 30 - Apartat de Correus 91

President C.E.T.: Jaume Galofre i Gabarró.

Consell de Redacció: Hermies Busqué, Jordi Cadevall, Abel Colomer, Josep M.^a Domènech, Mateu Fusalba, Àngel M. Hernández, Martí Puig, Francesc J. Suàrez, Joan Tort, Salvador Vives.

Imprimeix: Egar-Gràfic, S.A. - Terrassa

Dipòsit Legal: B-5793-1963

Portada: *Torrent de Pareis, a Sóller (Mallorca).* Fotografia: Artur Moncal i Casanoves.

ARXIV

del
centre excursionista
de terrassa

Adherit a la

FEDERACIÓ D'ENTITATS EXCURSIONISTES DE CATALUNYA
FEDERACIÓ CATALANA D'ESPELEOLOGIA
FEDERACIÓ CATALANA D'ESPORTS D'HIVERN
INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL



QUARTA ÈPOCA
GENER-JUNY 1988
N.ºs 54-55

TORNEM A PARLAR DE LA NOSTRA MUNTANYA: SANT LLORENÇ DEL MUNT

Ben sovint ens hi hem de referir encara. L'any que ve ja en farà vint que la Diputació de Barcelona va prendre l'acord de la creació del PARC NATURAL.

Lavors és quan pensem que aquesta decisió haurà estat primordial.

Voldríem tenir la muntanya, encara més cuidada i respectada, però gràcies a aquesta forma legal i a la creació de la Coordinadora de Salvaguarda del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt, s'ha aconseguit aturar les tales incontrolades, el nivell de les urbanitzacions i altres atemptats, com la pràctica indiscriminada del trial o el control de les deixalles de tota mena escampades arreu.

Els excursionistes que ho són per culpa del cotxe i també tots els altres, haurem d'anar aprenent a comportar-nos amb el millor respecte pels paratges naturals.

En el transcurs d'aquests anys, s'han aconseguit unes fites importants gràcies als òrgans directius del parc i el treball en equip de totes les entitats englobades en el si de la Coordinadora.

En algun moment també han sorgit discrepàncies, que per altra part és comprensible que hi siguin, però sempre s'ha arribat a la millor solució dels problemes.

L'amor que tots professem a la nostra muntanya, fa que es trobin en cada cas les respostes més adients.

L'arranjament dels camins i de les fonts, la neteja i la cura del bosc per preservar-lo dels temuts incendis. Tot són problemes que ens anguniegen.

Nosaltres, per la nostra part i en tot moment, estem a punt de prestar el nostre servei i suport i el brindem ben sovint, en pro del millorament de la nostra muntanya que amb tanta generositat ens aireja sanitosament el portal nord de la ciutat.

DE LES BESTIOLES DE LES FONTS

Per Francesc PALET i SETÓ

Els estralls causats pels incendis forestals, que en repetides ocasions han afectat alguns dels més bells paratges dels nostres encontorns, m'han induït a pensar en tots els animalets que sense adonar-nos-en prou, ens acompanyen des de sempre.

Després del foc, desapareixen la flora i la fauna. Resta el terreny estèril i si ben aviat no es pot posar remei a aquesta lamentable situació, es formen xaragalls i barrancs. Els arbres, si no hi són no podran contenir les marjades i tot seguit el sòl s'erosionarà pels efectes de l'aigua de pluja que correrà ràpidament incontrolada i no podrà infiltrar-se a la terra per alimentar les deus.

Pels voltants del dipòsit de l'aigua i de la propietat Parellada (parlo del barri de Sant Pere) i cap al camí de "can Roig", com sabeu va quedar el bosc calcinat fa uns sis anys (juliol de 1982). No s'hi ha fet absolutament res. I, mireu que allí hi havia el "camí de pau" que jo mateix m'havia batejat amb aquest nom. Un paratge al fons de la barrancada on hi creixien pollancs, pins —molt atapeïts—, roures i fins canyar, amb una recolzada de camí al si del torrent que era una autèntica meravella. Ara, no el busqueu pas. No hi ha res.

Allí hi cantava el cucut en dies d'abril i pel maig els rossinyols hi feien estada. Quan el dia declinava hi havia sentit l'òliba, amb el seu crit nocturn una mica anguniós i la rata-pinyada hi zigzaguejava insistentment. Avui, com us dic, no hi trobareu res. És un desert.

Penso que l'atenta lectura d'aquesta descripció i relació de noms, que no pretén ser exhaustiva, d'ocells, rèptils, mamífers, insectes, etc. alguns dels quals ens resulten simpàtics i d'altres no tant, però tots bellíssims, ens servirà, això sí, per saber respectar i estimar una mica més i apreciar en tot el seu valor la bellesa de l'obra del Creador.

- DUC —*Bubo bubo*— ocell de presa nocturn, semblant al mussol banyut.
- ÒLIBA —*Strix flammea*— ocell de presa nocturn. De cap gros i ulls endavant. El Duc i l'Òliba, amb el seu crit monòton i angoixant, les ànimes senzilles els creuen portadors de mals averanys, quan realment fan un gran bé al camp amb la destrucció de petits rosegadors que són el seu aliment.
- GARSA —*Pica pica*— ocell camallarg, de plomatge negre iridescent amb el ventre i la punta de les ales blancs. El seu crit és poc graciós i les veureu constantment picotejant llavors; tenen fama d'emportar-se'n tots els petits objectes lluent que els cridin l'atenció. Les he vist també furgant entre les bosses de les escombraries.
- VERDUM —*Chloris chloris*— moixó de plomatge verdós i bell cantaire.
- CADERNERA —*Acanthis carduelis*— moixó granívor de plomatge fosc, la cara amb una taca vermella, blancs els costats del cap, negra la nuca, les ales negres amb una banda groga i cua negra amb taques blanques. Bona cantadora.
- PICAPINYES: Bec-tort, Trencapinyes —*Loxia pytyopsittacus*— moixó de bec gros, curt, molt corbat.

- CUCUT —*Cuculus canorus*— ocell grimpador de plomatge cendró blavenc, amb ratlles negres al ventre i a les potes i la cua negra amb taques blanques. El sentiu a l'abril amb un cant seguit seguit, inacabable. Ell, amb la seva diminuta presència, és el flagell de les processonàries que ataquen els nostres pins.
- ROSSINYOL —*Luscinia megarhynchos*— moixó bru rogentc de sobre i blanquinos de sota, notable per la bellesa del seu cant. Les seves passades harmonioses ens han embadalit en més d'una ocasió i sembla impossible que un ocell tan remenut i discret ens brindi les seves cantúries tan meravelloses. Cada any a principis de primavera és esperat per alegrar els nostres boscos. Nosaltres el bosc el tractem molt malament, però el rossinyol sembla no adonar-se'n i cada any retorna amb una constància que no sé si ens la mereixem.
- PUPUT —*Upupa epops*— ocell insectívor, de la grandària d'una tórtora, de bec prim i encorbat i una bella cresta semicircular de plomes. Aquest ocell peona pels camins i per les eixides de les cases o les torres. El seu plomatge és molt bonic i la seva cresta la branda com si fos un ventall mogut per una encopetada dama. No és gens poruga davant de la presència de l'home i és pecat fer-li cap mal.
- PARDAL —*Passer domestica*— moixó molt comú en els nostres climes, de plomatge gris fosc. Els pardals no es veuen mai tips i per aquesta raó es llancen en picat contra tota mena de sembrats. Cal tenir-ho en compte i mirar-s'ho pel cantó de l'encant que proporcionen al nostre ambient; la seva vivacitat i bellugadissa són molt remarcables. Sobretot en anar a joc són joguinosos i cridaners. És lamentable veure pares acompanyats dels seus propis fillets, intentant caçar-los amb armes d'aire comprimit, de balins. És un exemple ben galdós i de manca de respecte per tota la fauna.
- ORENETA —*Hirundo rustica*— ocell que arriba als nostres climes pel març i n'emigra el setembre, d'uns 15 cm. de llarg, negre blavós, d'ales punxegudes i cua llarga bifurcada. La seva presència assenyala l'arribada del bon temps. És l'alegria dels nostres balcons i dels ràfecs de les cases foranes, que són els llocs escollits per bastir-hi els seus nius de fang, treballats enginyosament amb petits brins i fulles i obrats en unes boletes superposades, ensalivades amb el bec i que prenen forma d'olla. Si teniu ocasió mireu-los de la vora. És una obra perfecta. Cada any retornen i refan el mateix niu si és que ha sofert algun dany. La xiscladissa de les seves evolucions, mentre percacen els minúsculs mosquits, ens predisposa a mirar-nos les orenetes amb un gran respecte. Sabíeu que la taca vermella que tenen a les plomes del cap, és perquè van anar a desclavar els claus de peus i mans de Nostre Senyor quan era a la creu?
- FALCIA - FALCILLA - FALCILLOT —*Apus apus*— moixó insectívor de plomatge negre, ales llargues i arquejades i potes curtes. Si una falcia cau a terra, té grans dificultats per remuntar el vol. Les ales tan llargues i el petit tamany de les potes li'n priva. Si les voleu ajudar, preneu precaucions, ja que semblen embogides. Mireu que no us piquin o esgarrapin. Les agafeu i les llanceu enlaire.
- RATA-PINYADA. Nom de diferents espècies de *quiròpters* o *mamífers voladors*, les ales dels quals consisteixen en una membrana cutània sostinguda a manera de

barnilles pels dits de la mà (el polze exceptuat) extraordinàriament allargats i que s'estén fins a les potes posteriors i, en algunes espècies, a tota la llargada de la cua. És una gran amiga de l'home. També hi ha persones que la creuen portadora de mals auguris, quan és tot el contrari. És una gran treballadora. Al capvespre la veureu incansable i silenciosa com neteja una i altra vegada la gran lluern del cel.

- SERP. Nom comú dels *rèptils* mancats de potes, que constitueixen el grup dels *ofidis*.
- SARGANTANA —*Lacerta*— nom que es dona a les espècies de grandària petita dels *sauris*. Segurament haureu vist la simpàtica sargantana, quan pren el sol tranquil·lament, mentre passem pel seu costat i fins que nota la nostra presència immediata no marxa ràpidament al seu catau. Sabíeu que és de la mateixa família que els cocodrils?
- DRAGÓ —*Platydictylus vulgaris*— sauri de cos escatós, de color gris amb taques fosques, d'uns quinze centímetres de llargària, amb ventoses als dits. Un altre familiar pròxim del cocodril. No és tan graciós com la sargantana, però el seu fer és ben beneficiós per a l'home. Vigilants equilibristes prop del llum exterior, enganxats a les parets, estan amatents a la cacera dels mosquits, que són el seu aliment. Això vol dir que la fama que algú els ha posat de rosegadors de la roba dels armaris, si és que entre a dins de casa, no és veritat. Cal reivindicar-los com a útils per a l'home i no fer-los cap mal.
- RATA —*Mus musculus*— mamífer rosegador d'uns 20 cm. de llarg (incloent-hi la cua, que és molt llarga), de pelatge gris, que viu a les cases i fa dany per les coses que rosega i malmet.
- CARGOL / CARGOLINA: nom comú dels *moluscs gasteròpodes* proveïts d'una closca en espiral. De caminada lenta i llefiscosa, veritable flagell dels horts i dels jardins. Remarco que he vist una varietat de cargolins, que així que s'amaguen a dins de casa seva, tanquen fortament la porta amb una tapa llisa de la mateixa closca. Un veritable prodigi.
- LLIMAC —*Limax*— Gasteròpode pulmonat terrestre sense closca o amb closca rudimentària, de cos fusiforme, la pell del qual segrega una mucositat abundosa.
- LLUERNA: Cuca de llum —*Lampyrus noctiluca*— insecte coleòpter la femella del qual, desproveïda d'ales i semblant un cuc, emet llum per alguns dels seus segments abdominals. La lluern també menja, és clar, i la veureu que ataca les cargolines. S'introdueix al seu interior i les devora. Jo creia que la cuca de llum feia perfum de jardí (i encara ho crec) i la tenia i la vull tenir encara en un alt concepte. Sortosament, algunes cargolines barren la porta de casa.
- CUC DE TERRA —*Lumbricus*— animal invertebrat que té el cos tou i cilíndric, llarg i prim, generalment contràctil i dividit en segments.
- ESCARABAT: insecte coleòpter de cos el·líptic, negre per sobre i rogenc per sota. S'aplica també a alguns ortòpters semblants a aquests coleòpters —*Periplaneta orientalis*— (escarabat de cuina). Moltes varietats. Els voladors m'han causat algun ensurt. Però aquests tenen unes tonalitats blau/morat que són una meravella.

- LLAGOST / LLAGOSTA: insecte ortòpter, de 4 a 6 cm. de llarg, el tercer parell de potes robustes i llargues a propòsit per a saltar, d'habituds migratòries, formant a vegades núvols que destrueixen la vegetació dels llocs per on passen —*Pachytylus cinerascens*—.
- ESPIADIMONIS: nom de diferents insectes pseudoneuròpters odonats, d'abdomen llarg i prim, amb quatre ales llargues i estretes, que volen prop de l'aigua i les larves dels quals són aquàtiques.
- "TOCINETS" DE SANT ANTONI: isòpodes terrestres —*Armadilidae*—. Petits animalets que en el moment d'agafar-los, o senzillament tocant-los, s'enrosquen sobre si mateixos quedant amb la forma d'una perfecta "boleta". Pertanyen als crustacis i per estrany que sembli són més parents dels crancs que dels escarabats.
- MARIETA —*Coccinella punctata*— insecte coleòpter, petit, ovoide, ocre amb taquetes negres. Taqueta de sang, ho dic per les de color de vermell, entremig de la verdor de l'herba.
- FORMIGA —*Formica*— insecte himenòpter que fa, sota terra i en el tronc dels arbres, galeries on viu en societat, composta de tres menes d'individus: mascles, femelles i neutres o obreres. Diverses classes i tamany. Algunes pacífiques i d'altres agressives. Si contempleu les seves fileres camí del cau, transportant sempre alguna llavor, us donareu compte del seu alt exemple de laboriositat. Algunes porten grans que els doblen en tamany a elles. No cedeixen mai i el seu esforç és una prova de tenacitat i ben digne de ser imitat per l'home i aconseguir les seves fites i el seu ideal.
- GRILL —*Gryllus domesticus*— insecte ortòpter, d'uns 3 cm. de llarg, negre ro-genc, notable per les notes agudes que produeix el mascle fregant entre ells els seus èlitres. El seu ric-ric nocturn és inacabable. El grill, innocent, creu que la cantata monòtona és obra d'una estrella, mireu si n'és d'humil.
- CIGALA —*Cicada plebeja*— insecte hemípter, d'uns 4 cm. de llarg, cap gros, ales transparents i abdomen cònic sota el qual tenen els mascles un òrgan amb membranes vibrants amb el qual produeixen un so estrident i monòton. En hores caloroses d'estiu engegen el seu rondineig continu que, per pesat, si no ho fos, el trobaríem a faltar. Té fama de panxacontenta, ben a l'inrevés de la formiga.
- PAPALLONA: nom comú dels insectes lepidòpters, de cos llarg i prim i ales grosses tingudes verticalment sobre el dors quan reposen. Varietats diurnes i nocturnes, gràcils de forma i colors molt diversos i bonics.
- MOSCA —*Musca domestica*— insecte dípter que es troba en totes les parts habitades del món, d'uns sis mm. de llarg, bru fosc amb ales transparents i una trompa amb què xucla les substàncies sucoses.
- TÀVEC —*Tabanus*— insecte dípter semblant a la mosca, proveït d'un fibló que li permet de travessar la pell i xuclar la sang d'animals com el cavall, el mul, el bou, etc. Tant la mosca com el moscard o el tàvec, de zum-zum insistent i molest,

et vénen a sobre ben sovint; bé caldrà tenir paciència amb ells, foragitar-los i combatre'ls de la millor manera possible.

- ABELLA —*Apis mellifica*— insecte de l'ordre dels himenòpters que viu en eixams i produeix la mel i la cera. Gran treballadorea. Us recomano les contempleu ben de la vora quan van voletejant de l'una a l'altra flor recollint el nèctar.
- ARANYA: cadascuna de les diferents espècies d'aràcnids proveïdes de pulmons, quatre parells de potes i el cos dividit en cefalotòrax i abdomen, on hi ha un parell més d'òrgans secretors d'un fil sedós amb el qual teixeixen la teranyina. Aràcnids: classe d'artròpodes als quals els hi manquen antenes i ales i tenen quatre parells de potes, a la qual pertanyen les aranyes i els escorpins. La construcció de la teranyina és una altra obra mestra. Amb aquesta tela que si us ve a la cara us fa esgarriar una mica, l'aranya posa un parany per caçar mosques, mosquits, etc., que són el seu aliment. El fil tenuíssim és una mica viscos. L'insecte que hi cau, no en pot sortir de cap manera. Si teniu ocasió, contempleu l'aranya com construeix la tela, que se sosté per uns tirants bàsics i després fa passades de fil completament simètriques i ben calculades. És resistent al vent i a l'aigua i ha de ser prou flexible i invisible per l'incaut que hi va a parar. L'aranya està amagada en un raconet i quan la tela vibra, ja sap que li ha arribat l'hora de l'àpat. Us recomano mirar les teranyines a contrallum del sol i sense presses i així podreu veure tot el procés de la confecció de la tela i la seva funció.
- MOSQUIT —*Culex pungens*— insecte dípter de cos cilíndric, cap amb dues antenes i una trompa llarga i prima proveïda, en les femelles, d'òrgans punxants amb què travessen la pell dels fruits i dels animals per xuclar el suc o la sang. El seu trompeteig és un avís de doloroses punxades nocturnes per a l'home. Bé caldrà defensar-se'n d'alguna manera.
- GRANOTA: nom de diferents amfibis del gènere *Rana*, sense cua, la pell llisa, cames molt llargues que els permeten de fer grans salts, s'alimenten de peixets, cucs, etc. i ponen llurs ous en l'aigua; quan petits són tot diferents de quan adults: tenen brànquies i cua, i els manquen les potes (cap-grossos). En els llocs on hi ha aigua embassada, sentireu el seu aspre rauc.
- GRIPAU —*Bufo vulgaris*— amfibi escuat anàleg a la granota, però de costums més terrestres, cos gruixut i feixuc, cames posteriors més febles, cobert d'una pell aspra en què hi ha glàndules que segreguen un líquid acre. El gripau, també dit "Tòtil", habita els llocs humits i amb aigües embassalades. Quan fosqueja el sentireu com toca la flauta.
- PAPAORELLES: insecte ortòpter, de cos allargat, que té l'abdomen terminat en un parell d'apèndixs semblant a unes pinces (Gènere *Fornicula*). Papassastres.
- CONILL —*Lepus cuniculus*— mamífer rosegador, més petit que la llebre, de pelatge gris, orelles llargues, potes posteriors més llargues que les anteriors. Hi ha nombroses varietats domèstiques.
- LLEBRE —*Lepus timidus*— mamífer rosegador d'uns set decímetres de llarg, de pèl lleonat, negrós al cap i llom, blanc al pit i ventre, llavifès, potes de darrera llargues, cua curta.

- PERDIU —*Alectoris rufa*— gal·linàcia de grossària mitjana, de cos revingut, ales i cua curtes, plomatge cendrós rogenc amb taques vermelles, negres i blanques, i el bec i les potes vermelles.
- TÓRTORA —*streptopelia turtur*— ocell semblant al colom, de plomatge gris vermellós.
- ESQUIROL —*Sciurus*— mamífer rosegador d'uns vint cm. de llarg, de cua molt llarga i peluda i cames posteriors fortes que li permeten saltar d'un arbre a l'altre.
- GAVINA —*Larus*— nom de diferents ocells palmípedes, d'ales llargues, generalment blancs amb les parts superiors cendroses. Sabeu que he vist gavines a Les Fonts? Vaig comptar-ne prop d'un centenar picotejant entre les pedres i l'aigua de la riera.

ANIMALS DOMÈSTICS

- CABRA —*Capra hircus*— mamífer ruminant semblant a l'ovella, més lleuger i esvelt que aquesta, de pèl curt i aspre, banyes arquejades endarrera i cua molt curta.
- OVELLA —*Ovis aries*— mamífer remugant, de set a vuit decímetres d'alçària, pèl espès i flexible, cua llarga, banyes divergents enrotllades en espiral, que es cria per la seva carn i la llana.
- GAT —*Felis domestica*— mamífer carnisser, d'uns cinc decímetres de llarg, digitígrad, amb ungles retràctils.
- GOS —*Canis familiaris*— mamífer carnisser tingut en domesticitat per l'home des dels temps prehistòrics, animal molt intel·ligent i fidel a l'home. Diferents varietats.
- LLORO: ocell zigodàctil d'uns trenta cm. de llarg, bec fort i molt encorbat, plomatge gris, cua vermella i cara blanquinosa, natural d'Àfrica (gènere *Psittacus*). Papagai.
- CANARI —*Fringilla canaria*— moixó granívor, originari de les Canàries, d'un color groc característic, l'ocell de gàbia més popular, estès arreu de la terra. Bell cantaire.
- PERQUITO —*Melopsittacus undulatus*— ocell zigodàctil, verd, menut, de cua llarga.
- TUDÓ —*Columba palumbus*— ocell d'uns trenta centímetres de llarg, de plomatge gris blavós, moradenc en el pit, que es considera com l'origen dels coloms domèstics.
- COLOM: qualsevol de les múltiples varietats domesticades del tudó. És obligat parlar-ne i dels Grups Columbòfils de Les Fonts pel foment de la cria i el seu millorament, pels coloms missatgers i els diversos concursos.

Aquesta relació comprèn quaranta-quatre animals salvatges i nou de domèstics i ja he apuntat abans que no pretenc que hi siguin tots. Senzillament hi ha els que m'han semblat més interessants de donar a conèixer les seves característiques i són els que en alguna o altra ocasió he vist (els silenciosos) o sentit els seus crits i cants, mentre jo feia un recorregut pels camins o boscos dels nostres encontorns. Vinc resseguint aquests verals, fa una pila d'anys.

He vist néixer nous barris i residències, la construcció d'un pont i, tot just estrenat, destruït per la rierada del 1962, junt amb l'altre pont de la carretera i també engolides per les aigües un grapat de vivendes aixecades en uns llocs impropis i, el més lamentable, les vides perdudes dels innocents conveïns.

Diversos incendis en el bosc han fet minvar els valors naturals d'aquesta zona perifèrica de Terrassa, com també la instal·lació de grans pals metàl·lics que sostenen les línies elèctriques d'alta tensió ha propiciat la destrucció de l'arbrat.

Em dol aquest retrocés continu de les bel·leses naturals que tenim tocant a mà i que nosaltres, ben insensibles, ja considerem normal aquesta destrucció sistemàtica.

Cal defensar amb tot el nostre coratge aquest bé de Déu que ens envolta. Segurament que si l'estimem amb totes les nostres forces, ja hurem aconseguit un primer pas importantíssim per la seva protecció.

NOTES I BIBLIOGRAFIA

- *Legislació sobre la protecció d'animals i plantes als Països Catalans*. Edició Enciclopèdia Catalana, S.A. 1988. Llei 3/1988 del 4 de març de protecció dels animals. Generalitat de Catalunya.

Espècies protegides:

De la fauna salvatge autòctona, que figuren en aquest treball: Duc, Òliba, Picapinyes, Cucut, Rossinyol, Puput, Oreneta, Rata-pinyada, Serp, Sargantana, Granota, Gripau, Esquirol i Gavina.

Dels animals domèstics de companyia: Gat i Gos, totes les subespècies i varietats.

Comentaris: La lectura d'aquesta legislació ens dona la raó quan ens mostrem preocupats per la destrucció de la flora i la fauna després d'un incendi forestal. En aquest cas concret de l'incendi i quan en la Llei TÍTOL XII parla de LES INFRACCIONS I DE LES SANCIONS, pregunto, a qui hauran de ser aplicades?

TÍTOL VI - Article 33/4: Es prohibeix la utilització de balins, d'armes d'aire comprimit i d'armes de calibre 22 en la pràctica de la caça.

TÍTOL XII - Article 42/2/d: És una infracció lleu la caça i la captura d'ocells vius de longitud inferior a 20 cm., fora dels supòsits o amb vulneració de les condicions i els requisits establerts.

- *Diccionari General de la Llengua Catalana*. Pompeu Fabra.
- *Els ocells amics*. Josep M.^a de Sagarra.
- *ARXIU del Centre Excursionista de Terrassa*.

ITINERARI BOTÀNIC:

CAMÍ DE LA FONT SOLEIA

La Sardineta - Font Soleia - Cova del Drac

Per la SECCIÓ DE CIÈNCIES NATURALS

En aquest itinerari fem una distribució de la vegetació a grans trets: el vessant est (solell), el vessant nord (obaga) i, finalment, els voltants de la font, donades les seves especials característiques dins del recorregut.

El vessant solell s'inicia a la cruïlla del Camí dels Monjos amb el camí que mena a la Font Soleia, indret conegut sota el nom de La Sardineta, i arriba fins a la Carena de les Ànimes.

El vessant obac, que comença on acaba l'anterior, s'estén fins la Cova del Drac.

En el vessant solell l'estrat arbori és constituït principalment per l'alzinar, seguit del pi blanc i, en punts localitzats, el pi pinyer; el desenvolupament d'aquest estrat és especialment significatiu a les canals que travessen el camí. Referent a l'estrat arbustiu d'aquesta zona, podem dir que és compostat sobretot per boix, fals aladern, marfull, galzeran i algunes lianes com el lligabosc mediterrani o l'heura; als llocs oberts arran del camí s'hi donen l'estepa blanca, el romaní, l'ajocaperdiu, la botja d'escombres i la lletera entre les més abundants, i als roquissars no és estrany trobar fari-gola, sajolida, marcet, així com plantes herbàcies, com el crespinel·l, el timó groc, els alls silvestres i l'arenària.

Als voltants de la font trobem una clapa de vegetació variada que contrasta amb els codinars més secs dels voltants. Cal destacar l'abundància d'esbarzers, roldors, corners, joncs, criptògames (molses i falgueres) i plantes herbàcies (colitxos). Cal remarcar, així mateix, la presència un xic sorprenent del gatell, arbre propi de rieres i torrents, just al costat de la font.

Passat el revolt de la Carena de les Ànimes, comencem la zona de l'obaga que, com hem dit, s'estén fins la Canal de Santa Agnès i la Cova del Drac. En el seu discórrer travessem dues canals. La vegetació representativa de l'estrat arbori és constituïda, a més de l'alzina omnipresent a tot el massís, per avellaners, moixera, fals aladern i exemplars de pi roig. Arítjols, boix, galzeran, coronil·la boscana, espantal·lops i gatmaimó, entre altres, són els principals representants dels arbusts. Quan a les plantes herbàcies, mereixen menció la betònica, la campaneta gran, silenes diverses, herba de Sant Llorenç, marcòlic, malcoratge de bosc, corona de reina i orella d'ós; aquesta darrera, prou coneguda dels excursionistes per les seves virtuts remeieres, en els llocs especialment ombrívols, com ara els orientats al nord i esquerdes més o menys àmplies i quelcom profundes.

Per últim, i com a observació, direm que en el trànsit de l'obaga al solell i en els codinars observem plantes herbàcies com tulipes, alls, fritil·làries i talictres.

Zona A: La Sardineta - Carena de les Ànimes

Zona B: Font Soleia i voltants

Zona C: Carena de les Ànimes - Cova del Drac

Grau d'abundància:

M: Molt abundant

A : Abundant

P : Poc abundant

R : Rar

NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC	LOCALITZACIÓ			FLOR
		A	B	C	
Ajocaperdius	Bupleurum frutescens	A		A	6-9
Al-liària	Alliaria officinalis	R			5-7
Aladern fals	Phillyrea media	M		A	4-5
All de cap rodó	Allium sphaerocephalon	A			6-8
All oleraci	Allium oleraceum	P		P	7-8
Almesquí	Narcissus pseudonarcissus	P			3-5
Alzina	Quercus ilex	M	A	M	4-5
Arabis	Arabis turrita	R			3-5
Arboç	Arbutus unedo	R			10-1
Arenària de codina	Arenaria conimbricensis			P	5-8
Argelaga	Genista scorpius			P	2-7
Argelaga negra	Calicotome spinosa		P		4-6
Aritjol	Smilax aspera	P	P	M	8-10
Avellaner	Corylus avellana			A	1-3
Betònica	Stachis officinalis	A	P	A	6-10
Biscutel·la	Biscutella laevigata	A		A	5-8
Boix	Buxus sempervirens	M	A	M	3-4
Botja d'escombres	Dorycnium pentaphyllum	P			4-7
Botja peluda	Dorycnium hirsutum	P	P	P	4-7
Bruc boal	Erica arborea	P		A	3-5
Càdec	Juniperus oxycedrus	P			4-5
Calabruixa de cap de moro	Muscari comosum	P			4-7
Calabruixa de quaresma	Muscari racemosum	P			3-5
Camedris	Teucrium chamaedris	P		A	5-9
Campaneta blava	Campanula persicifolia			P	5-8
Campaneta gran	Campanula speciosa			A	6-7
Canabassa	Eupatorium cannabinum			R	6-7
Candelera	Phlomis lychnitis	P			4
Canyaferla	Ferula communis	P			6-8
Càrex pendul	Carex pendula		P	P	5-7
Cargola	Erodium macradenum	P			3-8
Cerrell	Avena filifolia	P			5-7
Cicerbita	Mycelis muralis	P		P	7-3
Citis platejat	Argirolobium zanoii	P		P	5-7
Clavell boscà	Dianthus sp.	P		P	7-8
Colitxos	Silene vulgaris	P	P	M	4-8
Conillets	Antirrhinum majus	P			5-9
Corner	Amelanchier ovalis	P	A	P	4-5
Corniol	Aquilegia vulgaris	P			5-7
Corona de reina	Saxifraga catalaunica	P	A	A	6-7

NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC	LOCALITZACIÓ			FLOR
		A	B	C	
Coronil·la boscana	Coronilla emerus.....			P	4-6
Crespinell	Sedum dasyphyllum.....	A			6-8
Crespinell blanc	Sedum album.....	A	P	A	6-8
Crespinell groc	Sedum acre.....	P			6-8
Crespinell gros	Sedum sediforme.....	A		A	6-8
Crupina	Crupina vulgaris.....	P		P	4-6
Dauradella	Ceterach officinarum.....	P			
Dent de lleó	Taraxacum officinale.....	P	P		3-11
Didalera de Sant Jeroni	Digitalis lutea.....	P		P	6-8
Draba	Draba sp.....	P			4-6
Esbarzer comú	Rubus ulmifolius.....	A	A	P	5-9
Escabiosa	Scabiosa sp.....			P	6-9
Espantallops	Colutea arborescens.....			A	4-6
Esparreguera boscana	Asparagus acutifolius.....	P	P	A	4-8
Espígol comú	Lavandula latifolia.....	P		P	6-9
Espunyidella peluda	Galium maritimum.....	P			5-9
Estepa blanca	Cistus albidus.....	A		A	4-6
Falguera	Cheilantes pteroides.....	R			—
Falguereta	Asplenium fontanum.....	P		P	
Falzia	Adiantum capillus-veneris.....	P	A	P	
Falzia blanca	Asplenium ruta-muraria.....	P			—
Falzia negra	Asplenium adiantum-nigrum.....	A		A	
Falzia roja	Asplenium trichomanes.....	P		A	
Farigola	Thymus vulgaris.....	A		P	3-7
Fenàs de bosc	Brachipodium sylvaticum.....	P		P	6-8
Figuera	Ficus carica.....	R	R		6-8
Frare del romaní	Orobancha latisquama.....	P			3-5
Fritl·lària	Fritillaria pyrenaica.....	P			6-7
Fumaria enfiladissa	Fumaria capreolata.....	P			4-6
Galzeran	Ruscus aculeatus.....	A	P	M	1-4
Gamons	Asphodelus albus.....	P			4-8
Gatell	Salix atrocinerea.....		R		3-4
Gatmaimó	Tamus comunis.....	P	A	P	3-4
Gatosa	Ulex parviflorus.....	P			7-10
Gavarrera	Rosa canina.....	P			5-7
Gavó groc	Ononis natrix.....			P	5-8
Gerani lluent	Geranium lucidum.....		P		4-8
Ginebre	Juniperus comunis.....	P		R	6-7
Ginesta sessilifòlia	Cytissus sessilifolius.....	R	P	P	4-6
Grèvol	Ilex aquifolium.....			P	4-5
Herba blenera	Verbascum thapsus.....	P		P	7-9
Herba de Sant Albert	Sisymbrium irio.....	A			4-7
Herba de Sant Llorenç	Astragalus monspessulanus.....	A		A	4-8
Herba de Sant Robert	Geranium robertianum.....	P	P	P	4-8
Herba del nord	Saxifraga corbariensis.....			P	5-7
Herba fetgera	Hepatica nobilis.....	A		M	3-5
Heura	Hedera helix.....	A	A	M	9-10
Jonc	Holoschoenus vulgaris.....		R		7-8
Llentiscle	Pistacia lentiscus.....		P	R	4-6
Lletera de bosc	Euphorbia amygdaloides.....			A	4-6
Lletera vera	Euphorbia characias.....	A			4-7
Lleterola exigua	Euphorbia exigua.....	R			4-7
Lletsó fi	Sonchus tenerrimus.....	P			4-8

NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC	LOCALITZACIÓ			FLOR
		A	B	C	
Lli de Narbona	<i>Linum narbonense</i>			P	5-7
Lligabosc mediterrani	<i>Lonicera implexa</i>	A		P	5-7
Liri dels blats	<i>Gladiolus illyricus</i>	P			5-6
Llistó	<i>Brachypodium retusum</i>	A			6-8
Lloreret	<i>Daphne laureola</i>	A	P	A	2-4
Maduixera	<i>Fragaria vesca</i>	A		A	5-6
Marcet	<i>Dipcadi serotinum</i>	A	A	P	4-6
Marcòlic	<i>Lilium martagon</i>	P		A	6-7
Marfull	<i>Viburnum tinus</i>	A	A	A	2-5
Marxívol	<i>Helleborus foetidus</i>	A		P	1-3
Matabou	<i>Bupleurum fruticosum</i>	A	P	A	6-9
Matapoll	<i>Daphne gnidium</i>	P	P		3-9
Melcoratge de bosc	<i>Mercurialis perennis</i>			P	3-6
Moixera	<i>Sorbus aria</i>	P		A	5
Moixera de pastor	<i>Sorbus torminalis</i>	R			4-5
Olivarda	<i>Inula viscosa</i>	P			9-10
Orella d'ós	<i>Ramonda myconi</i>	P	P	A	6-8
Panical	<i>Eringium campestre</i>			P	6-9
Paroniquia argentada	<i>Paronychia argentea</i>	P			4-6
Pedrosa	<i>Centranthus calcitrapa</i>	P			4-7
Pelaguer junci	<i>Stipa juncea</i>	P			4-7
Pelosella	<i>Hieracium pilosella</i>	A		A	5-9
Perdiguera	<i>Helianthemum apeninum</i>	P			5-7
Pi blanc	<i>Pinus halepensis</i>	A		R	3-5
Pi pinyer	<i>Pinus pinea</i>	A			4-5
Pimpinella petita	<i>Sanguisorba minor</i>	P		P	5-9
Pinassa	<i>Pinus nigra</i>	P		P	5
Pinzell	<i>Stachelina dubia</i>	A			6-7
Poa bulbosa	<i>Poa bulbosa</i>	P			4-6
Poligala rupestre	<i>Polygala rupestris</i>			P	4-10
Polipodi	<i>Polipodium vulgare</i>	P		A	—
Pota de cavall	<i>Tussilago farfara</i>			P	2-3
Potentil·la de roca	<i>Potentilla caulescens</i>	P			4-5
Primula vera	<i>Primula veris</i>	A		A	4-5
Prunel·la de flor gran	<i>Prunella hastifolia</i>	P		A	6-10
Ranuncle bulbós	<i>Ranunculus bulbosus</i>	P			4-5
Rogeta	<i>Rubia peregrina</i>	A		A	5-7
Roldor	<i>Coriaria myrtifolia</i>		A	R	4-7
Romani	<i>Rossmarinus officinalis</i>	M			1-12
Roure martinenc	<i>Quercus pubescens</i>	P			4-5
Ruda montana	<i>Ruta montana</i>	P			5-7
Sabonera petita	<i>Saponaria ocymoides</i>	P	P		5-7
Sajolida de bosc	<i>Satureja montana</i>	A			7-9
Sanícula	<i>Sanicula europaea</i>	P		P	5-7
Savina comuna	<i>Juniperus phoenicea</i>	P		P	2-4
Segell de Salomó	<i>Polygonatum odoratum</i>	R		P	5-6
Server	<i>Sorbus domestica</i>	P			5-6
Talictre petit	<i>Thalictrum minus</i>		P		6-8
Te de bosc	<i>Galium verum</i>	M		A	5-9
Timó blanc	<i>Teucrium polium</i>	A	P	P	6-8
Trèvol repent	<i>Trifolium repens</i>	P			5-10
Tulipa senzilla	<i>Tulipa sylvestris australis</i>	P			5
Valeriana	<i>Valeriana officinalis</i>	P		A	5-7

NOM COMÚ	NOM CIENTÍFIC	LOCALITZACIÓ			FLOR
		A	B	C	
Vara d'or	<i>Solidago vigaurea</i>			A	7-9
Vidiella	<i>Clematis flammula</i>	P	P		6-8
Viola d'olor	<i>Viola odorata</i>	A	P	M	2-5
Vulnerària	<i>Anthyllis vulneraria</i>			P	5-8
Xenixell	<i>Senecio vulgaris</i>		P		1-12
Xuclamel xilostí	<i>Lonicera xylosteum</i>	P		A	5-6



1



2

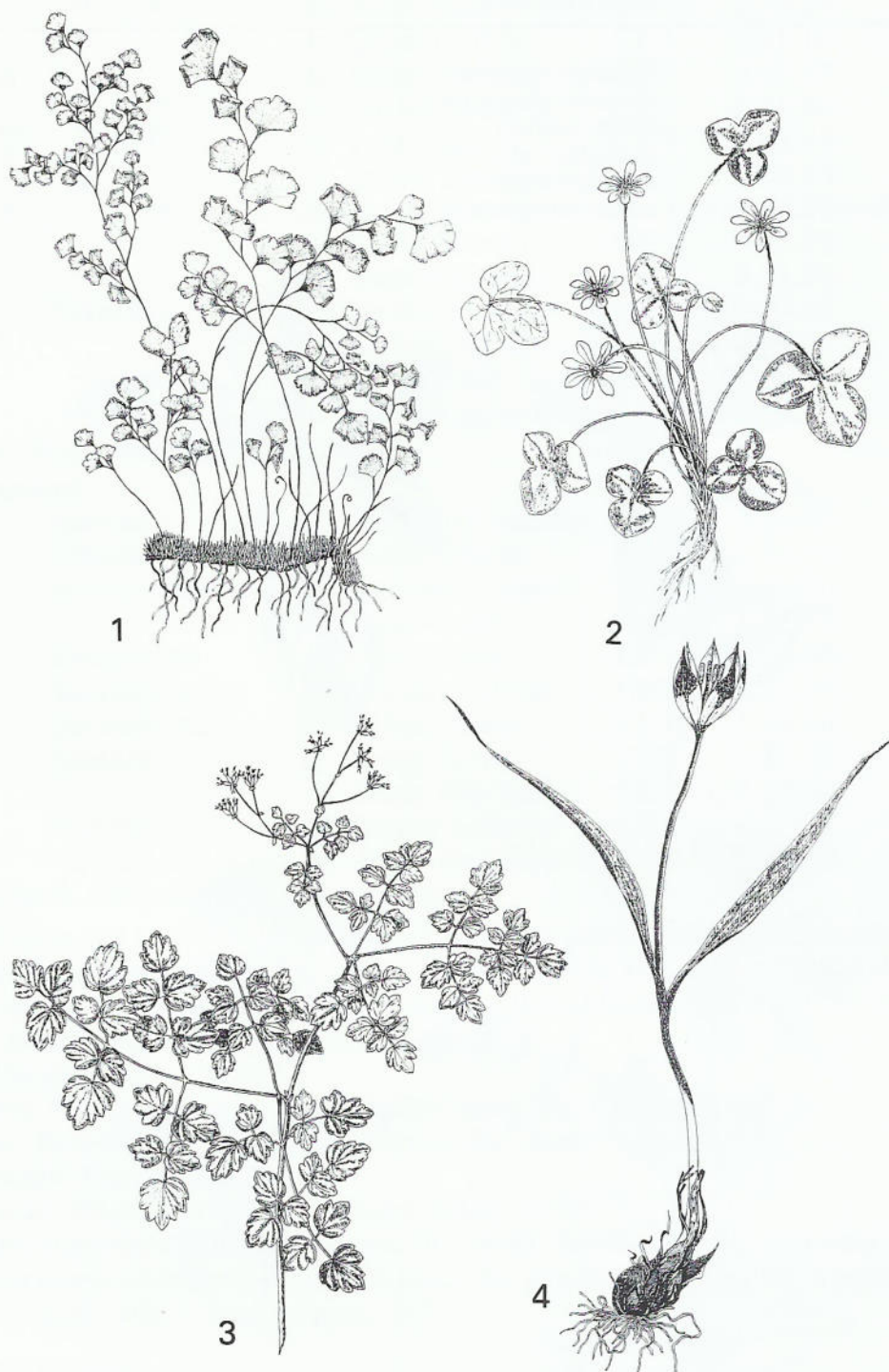


3



4

1: Avellaner. 2: Moixera. 3: Lligabosc mediterrani. 4: Marfull.
(Dibuixos originals de Joaquim Pérez, de la S.C.N.)



1: Herba capil·lera. 2: Herba fetgera. 3: Talictré. 4: Tulipa senzilla.
(Dibuixos originals de Joaquim Pérez, de la S.C.N.)

TAMARIT - TERRASSA.

CONCERT DE NADAL:

Poetes de l'Alguer i dels Països Catalans

—Germans de llengua—

Per Josep PERERA i BOIX

Quan vénen les Festes de Nadal, Any Nou i Reis, sembla que per tot el món occidental ens comportem i trobem totes les persones cultes i pacifistes a la reflexió i a l'agermanament. A un pur i simple desig de PAU suprema...

I, una cosa és proclamar-ho, i l'altra és portar-ho a la pràctica.

En aquesta línia de realització, a Terrassa i en el Centre Excursionista —com cada any— es va celebrar el tradicional Concert de Nadal. Enguany, a l'intermedi del concert, que va anar a càrrec de la Massa Coral de Terrassa, sota la direcció de la Srta. Rosa Ribera, l'humanista i poeta Francesc Palet i Setó, ens va deleitar —en forma i fonètica dialectal— amb magnífiques i triades poesies de totes les terres o països que un dia no molt llunyà formaven part de L'ANTIGA CORONA D'ARAGÓ i que, segons ressenya la història, a l'antiquíssima i venerable ciutat de Montsó s'hi celebraren les CORTS, parlant i escrivint cadascú a la seva manera. Ja que els escriptors i notaris estaven obligats a conèixer-los tots i també a saber-los escriure. Venerable, dic, de Montsó, perquè allí, en el seu castell, s'hi va criar el Rei de Catalunya i Aragó JAUME I, que alliberà amb els seus exèrcits les terres dels moros, el que avui es defineix com a Països Catalans —fa uns set-cents anys— repoblant-ho a la vegada amb els nostres requetepadrins, i deixant per sempre més les actuals fronteres. Per aquest motiu els valencians parlen tan semblant amb el nostre parlar o no saltres amb el d'ells...

Bé, a mi el senyor Palet, em va demanar algun treball poètic de la Franja i amb molt de gust li vaig facilitar els escrits del filòleg (?) senyor Pedro Gruas i la poesia titulada LA DERROTA DE TAMARIT, extreta del número 198 d'aquesta manífica revista "LA VOZ DE LA LITERA".

M'hauria agradat que molta més gent de Tamarit, a més de l'Angelina Arenillas de Casa Tobena i parents de Damià Sabaté que viuen anant al Torricó, haguessin escoltat com el parell de centenars de persones aplaudien, fons i forma dialectal, entusiàsticament, les diverses poesies.

Es comentà, després, eruditament, que una cosa són els dialectalismes i l'altra el tronc mare d'on provenen. Com així mateix que el super "xapurreat" dialectal de l'andalús pertany al tronc mare del castellà i quan escriuen ho fan d'acord a les normes de la Reial Academia Espanyola de Madrid; nosaltres ho hem de fer segons les normes que indica l'Institut d'Estudis Catalans de Barcelona. Sempre, és clar, que vulguem ser disciplinats i així evitem els errors ortogràfics.

I, si un vol ser indisciplinat i conscientment vol fer faltes ortogràfiques, com figura en alguna de les poesies llegides, allà cadascú amb el seu fer, consciència i llibertat.

Una altra cosa seria, i s'haurà de vigilar amb gran atenció, qui ho vulgui dictatorialment imposar als altres com a norma, ja que aleshores això seria senzillament ANTI-CULTURA.

I, seguint la línia de culturització, el dia vint de desembre de 1987 vaig acompanyar al benvolgut alcalde de Tamarit senyor Florenci Nadal a l'emissora "Ràdio Tamarit". Magníficament entrevistat pel locutor senyor Andrés Castro, l'emissió va durar més d'un hora i parlant sempre en LLITERÀ, que és un punt ben remarcable.

Es va fer un repàs general a tots els problemes, resolucions i perspectives de Tamarit i comarca, ja que no en va Tamarit n'és la capital i caldrà que tots hi treballem per enfortir-la. Des dels temes de la sanitat, de l'edifici de l'Ajuntament nou, la mancomunitat i nou president senyor Modest Capdevila, es parlà i repassà —repeteixó— tot.

A mi, el que més em va cridar l'atenció i ho recullo de les notes que anava prenent, fou que a Tamarit, primer que l'esport, serà la cultura i en segon lloc el que ens preocupa tant a tots de les persones sense feina.

Podria ressenyar moltes altres coses que es van tractar, però em sembla que fent referència i destacant aquests dos importantíssims i cabdals temes, i si és primícia de desenvolupar Tamarit i la seva comarca, totes les altres coses —com diu la Bíblia— se'ns donaran d'afegitó.

Acompanyava aquest article el programa de les poesies llegides:

- DE SARDENYA (L'Alguer) de Rafael Catardi, Pasqual Scanu i Francesc Manunta.
- DE LES ILLES BALEARS: de M.^a Antònia Salvà i Marià Villangómez i Llobet.
- DE CATALUNYA NORD (Illa): de Josep Sebastià Pons.
- DE LA FRANJA DE Ponent: de F. Capell i Pere Gruas.
- DE VALÈNCIA: de Vicent Andrés i Estallés.

Aquest article va ser publicat a la Revista "LA VOZ DE LA LITERA " número 217, de data desembre 1987, que es publicà a Tamarit de la Llitera. Pàgines 16 i 17.

El seu autor ens l'ha ofert i ens ha semblat escaient donar-lo a conèixer als nostres consocis. Un exemple ben representatiu sobre els dialectalismes tan rics del nostre poble —que de cap manera hem de rebutjar— i la normalització lingüística que fa anys venim perseguint. (Nota de la Redacció).

CASTELLS AL VALLÈS OCCIDENTAL

Per Francesc J. SUAREZ i FERNANDEZ

El diumenge 7 de febrer de 1988 es va iniciar un nou cicle d'excursions familiars destinat a donar a conèixer a fons els valors històrics de la terra en què som nats i hi vivim.

Els castells i torrotes de guaita o de senyals, emplaçades a la nostra comarca, al llarg dels anys han tingut diversa sort; el seu aspecte actual és ben divers: unes han desaparegut, altres han estat modificades i una bona part es troben en ruïnes, de les quals en els millors casos, es conserven algunes parets.

A Catalunya els castells van sorgir per una necessitat militar, la de poder assegurar la defensa dels territoris reconquerits als sarraïns; a cada vila o nucli de població hi havia el corresponent castell o torrota, més o menys gran o petit, acabat o per acabar, quasi sempre amb església i situats en els indrets més estratègics.

El castell és l'element fronterer per excel·lència de la Reconquesta catalana. Possiblement, en els primers temps, les construccions defensives bastides pels cristians no fossin més que torres aïllades, que s'anaven improvisant a compàs dels avenços militars.

Els primers castells aprofiten el medi natural i completen les imperfeccions amb la construcció de parets o muralles; però abans d'ésser de pedra, els castells semblen haver estat construccions de fusta. A principis del segle X i potser abans, hom va substituir aquestes torres per d'altres de pedra.

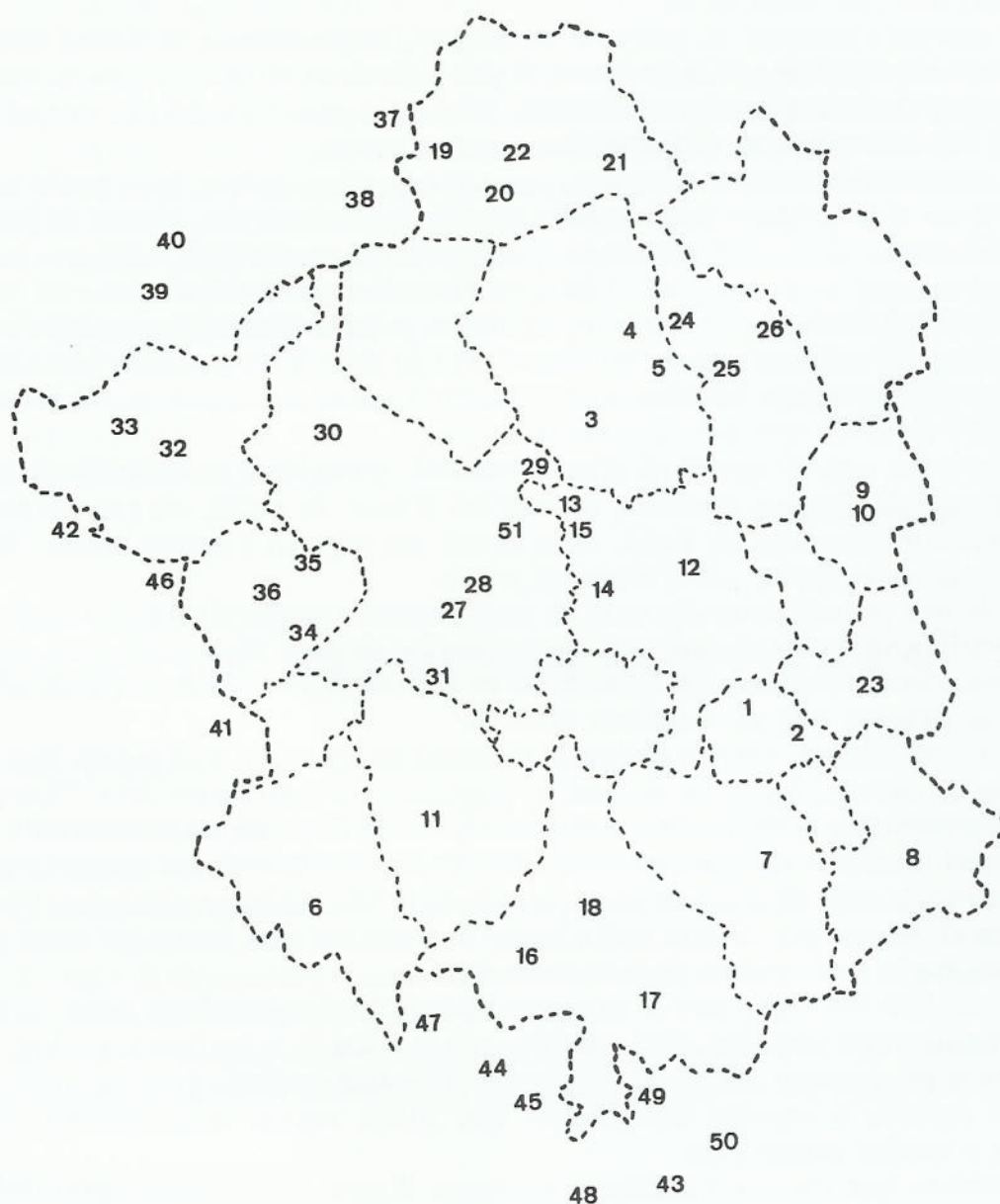
La tècnica per construir-los va ésser molt similar a la que els romans feien servir per la fortificació dels llocs habitats: amb muralles fermes, d'enorme gruix, de bona alçària, recolzades en torricons quadrats o en torroelles rodones, que permetien una més eficaç defensa dels rectangulars murats.

En indrets isolats, bastien torres de dimensions reduïdes, que tenien més de talaiots que de castells; les torres de guaita, popularment conegudes com "Torres dels Moros", servien per a refugi dels pobladors de la regió, de les incursions dels àrabs, i era corrent aprofitar-les per a encendre-hi fogueres i convertir-les en torres de senyals, mercès a la seva situació en llocs encimbellats i de molta panoràmica; l'entrada s'obria en el primer pis, al qual calia pujar per mitjà d'una escala de fusta mòbil, que es posava o treia segons les conveniències.

Des del 830-850 apareixen al camp els "castra", refugis militars nous, i assistim al reagrupament de l'hàbitat, fins ara dispers a les planes, a les carenes i llocs enlairats. També, per protegir-se d'invasions i mals, les cases escampades s'agrupen al voltant dels castells, a vegades dins mateix dels murs; aquest reagrupament donarà naixença a moltes poblacions.

A mesura que les terres catalanes es veuen lliures dels mahometans i sobretot als segles XVI i XVII comencen a enrunar-se la majoria dels castells a Catalunya: uns per la mà reial, castigant rebel·lions dels senyors respectius o amb pretext de no oferir refugis als francesos en cas de guerra, i d'altres vençuts per l'abandó en què els deixen llurs propietaris.

Les pedres permeten que els pobles les facin servir per a bastir humils masioles viletanes; alguns castells es veuen despullats de l'antic aspecte militar i prenen la fesomia de gran casa pairal, on es milloren les condicions d'estar de les dependències principals, a la vegada que patis i murs són convertits en magatzems, en eres i en quadres per al bestiar.



Localització dels castells i torrotes de guaita.

Relació dels castells i torrotes de guaita, objecte del cicle d'excursions "OPERACIÓ: CASTELLS AL VALLÈS OCCIDENTAL":

VALLÈS OCCIDENTAL

<i>Barberà del Vallès</i>	1. Castell de Barberà
	2. Torre de Ca N'Altimira
<i>Castellar del Vallès</i>	3. Castell de Castellar o de Clasquerí
	4. Torre del Puig de la Creu
	5. Masia de Can Casamada
<i>Castellbisbal</i>	6. Castell Bisbal del Llobregat
<i>Cerdanyola del Vallès</i>	7. Castell de Sant Marçal o de Cerdanyola
<i>Montcada i Reixac</i>	8. Castell de Montcada
<i>Palau de Plegamans</i>	9. Comanda de Palau - Solità
	10. Castell de Plegamans
<i>Rubí</i>	11. Castell de Rubí
<i>Sabadell</i>	12. Castell d'Arraona
	13. Castell de Ribatallada
	14. Castell Arnau o Torre Berardo
	15. Masia Ca N'Ustrell
<i>Sant Cugat del Vallès</i>	16. Castell de Canals
	17. Torre Negra
	18. Castell - Monestir de Sant Cugat
<i>Sant Llorenç Savall</i>	19. Castell de Pera
	20. Castell de Roca Mur
	21. Castell de Vallverd
	22. Torrota de la Roca
<i>Santa Perpètua de la Mogoda</i>	24. Castell de Santiga
<i>Sentmenat</i>	24. Castell de Guanta
	25. Castell de Sentmenat
	26. Torre Roja
<i>Terrassa</i>	27. Castell - Palau de Terrassa
	28. Castell - Cartoixa de Vallparadís
	29. Castell de la Moreria
	30. Torrota de l'Obac
	31. Torre del Turó del Conill
	51. Torre de Banyeres
<i>Vacarisses</i>	32. Castell de Vacarisses
	33. Torrota de Vacarisses

- Viladecavalls del Vallès* 34. Castell de Toudell
 35. Castell de la Burromina
 36. Torre de la Guardiola de Can Mitjans

BAGES

- Mura* 37. Castell de Mura
 38. Castell Sa Pera
Rellinars 39. Castell de Rellinars
 40. Torrota de Rellinars

BAIX LLOBREGAT

- Abrera* 41. Castell de Voltterra
Esparreguera 42. Castell de les Espases
Esplugues de Llobregat 43. Castell de Picalquers
Molins de Rei 44. Castell Ciuró
 45. Torre de Sant Pere de Romaní
Olesa de Montserrat 46. Castell de Sacama
El Papiol 47. Castell del Papiol
Sant Feliu de Llobregat 48. Torre Abadal

BARCELONÈS

- Barcelona* 49. Castell d'Olorda
 50. Torre Sobirana

BIBLIOGRAFIA

- *ELS CASTELLS DE CATALUNYA*. Lluís Almerich. Barcelona 1947.
- *L'ART PRE-ROMÀNIC A CATALUNYA. SEGLES IX - X*. Xavier Barrall. Edicions 62. Barcelona 1981.
- *ELS CASTELLS CATALANS*. Volum Vallès Occidental. Editorial Dalmau. Barcelona 1976.
- *GRAN GEOGRAFIA COMARCAL DE CATALUNYA. Fundació Enciclopedia Catalana*.
 Vol. II : El Bages - El Berguedà - El Solsonès.
 Vol. VI : El Vallès - El Maresme.
 Vol. VII: El Barcelonès - El Baix Llobregat.
- *EL PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I SERRA DE L'OBAC*. Antoni Ferrando. Sabadell 1983.
- *GUIA MONOGRÀFICA DE SANT LLORENÇ DEL MUNT*. Centre Excursionista de Terrassa. Terrassa 1935.
- *L'ARQUITECTURA ROMÀNICA A CATALUNYA*. Josep Puig i Cadafalch. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans 1909-1918.

ELS PETITS AVENCS DE LA NOSTRA MUNTANYA (XXI)

Per Xavier BADIELLA i NOGUERA

AVENC DEL MAS DE L'ESPLUGA

El 26 d'octubre de 1986, en Jaume Claverí junt amb en Joan Boixader trobaren enmig d'un espès bosc del torrent de l'Espluga, l'avenc que avui ens ocupa. Possiblement que la cavitat fos coneguda des de temps força reculats per la gent que habitava el Mas de l'Espluga, ja que les feixes de conreu que ocupava el Mas li són molt properes.

Donada la dificultat que representava el tornar a trobar l'avenc en un bosc exuberant de vegetació, amb molt poques referències clares, la setmana següent a la descoberta tornarem a l'avenc per fer-ne la topografia i, en la mesura que ens fos possible, facilitar una millor localització. Amb tot, després d'intentar buscar alguna referència per orientar-nos, com que el bosc és tan atapeït d'alzines, tot i voltant força per aquell indret, l'avenc s'ens fa escapol massa sovint.

Situació:

Caldrà prendre el camí que des de la Pola mena a les Balmes de l'Espluga; un cop superat el Quarto de Reixa, just abans de davallar directament cap el Turó de l'Espluga, cal deixar el camí fressat i resseguir la carena en direcció sud, com si anéssim a cercar el Mas de l'Espluga; un cop hàgim arribat al Mas, caldrà baixar un xic la carena cap el costat del torrent de l'Espluga, uns 50 metres més o menys, i seguir en direcció oposada, com si reféssim el camí, però parant atenció a les feixes abandonades que anirem trobant mig tapades per la vegetació. L'avenc és situat just quan creuem un petit torrentet i comencem a remuntar una suau carena. Les dimensions de la boca ajuden a trobar-lo.

Descripció:

Forma la cavitat un ampli embut d'una dotzena de metres de llarg i cinc d'ample, el pendent és més suau pel costat nord, per on nosaltres baixarem fàcilment al fons de la cavitat. Cap el costat sud s'observa un xic de galeria en forma de balma que s'endinsa un parell de metres, però acabada sobtadament. Pel costat sud, l'embut forma una petita vertical de cinc metres.

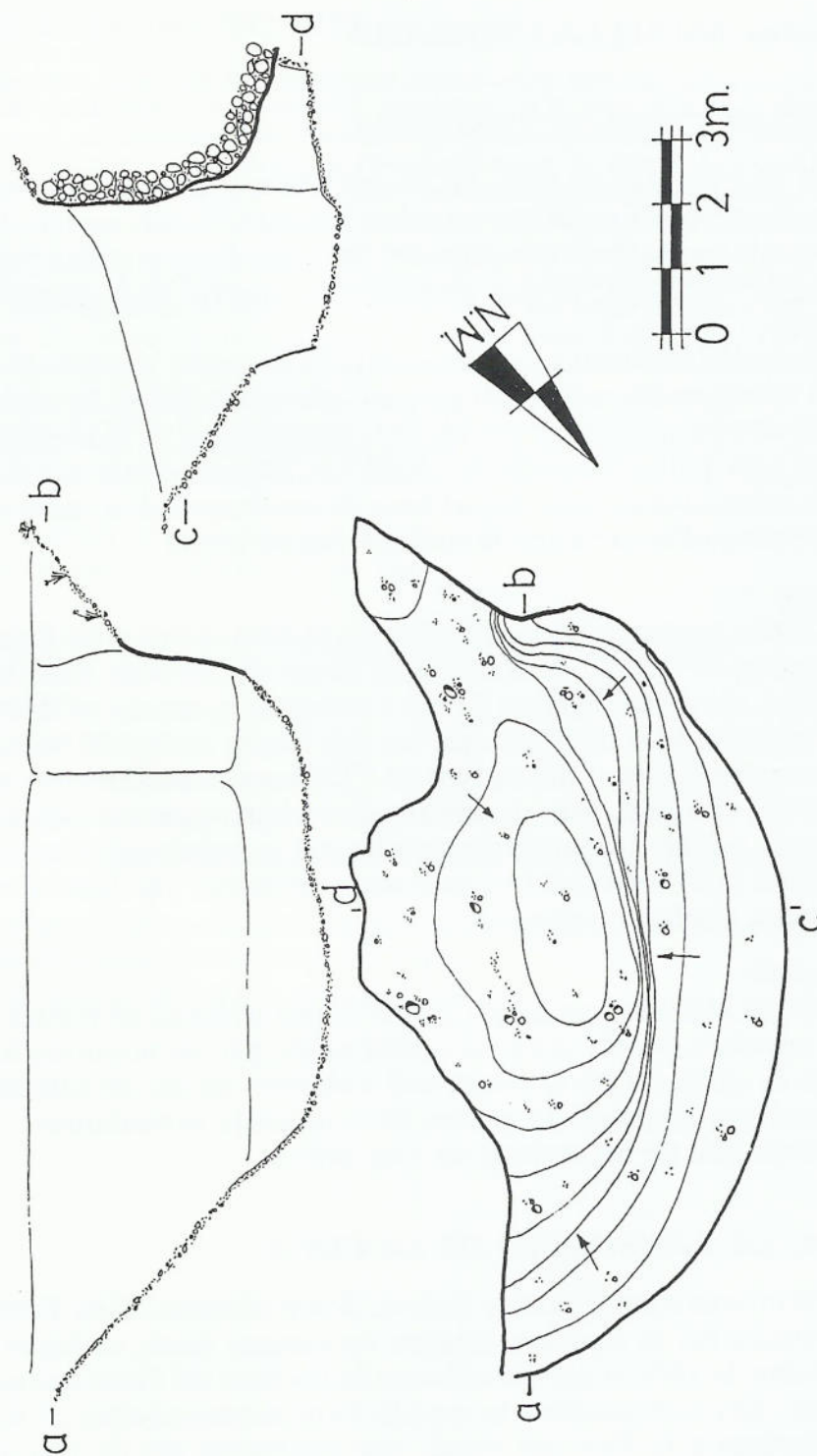
AVENC DE LES ROQUES DE LA COCA

Els inseparables Francesc Suàrez, Josep Alvarez i Fina Torres, en una de les tantes regirades per la nostra muntanya tot cercant fonts, trobaren aquest nou avenc el 5 d'octubre de 1986; el que no trobaren fou la Font del Forat que era l'objectiu d'aquella excursió. Ens comunicaren la notícia i ens acompanyaren al nou avenc; i nosaltres els duguérem a la Font del Forat, que coneixíem des de feia molt temps.

AVENC DEL MAS DE L'ESPLUGA

SERRA DE L'OBAC / MURA (1-11-1986)

TOP: JOAN BOIXADER, JAUME CLAVERI, XAVIER BADIELLA



Situació:

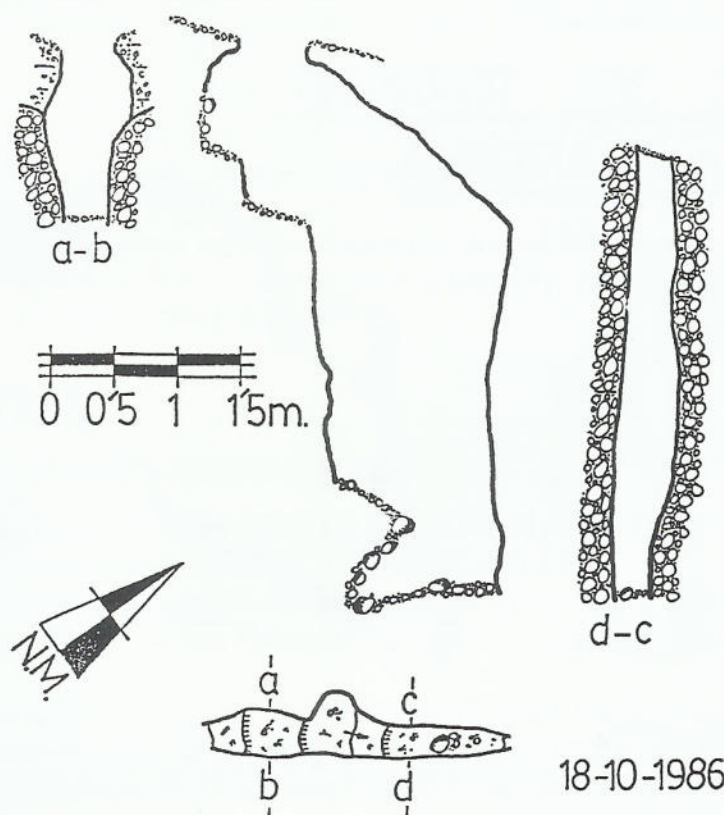
L'avenc, de boca petita, és enmig del bosc i costa de trobar, ja que no hi ha gaires punts de referència; amb tot, intentarem explicar-vos on és la nova petita cavitat. Caldrà situar-nos a les Roques de la Coca, davallarem cap el torrent dels Cortins tot anant a trobar el cingle inferior, recorrerem aquest per dalt en direcció sud tot buscant una altra torrentada força verda on la capçalera, un xic acostat al cantó per on nosaltres venim, hi ha l'avenc.

Descripció:

La petita boca deixa entreveure el minúscul forat de 4 metres de fondària, força estret i terrós. L'avenc acaba sobtadament amb el terra ple de pedres i sorra. L'accés el farem fàcilment aprofitant l'existència d'un parell de petits ressals que ràpidament ens condueixen al fons de la cavitat on l'estretor de la diàclasi ens fa incòmoda l'estada.

AVENC DE LES ROQUES DE LA COCA SANT LLORENÇ DEL MUNT

Topografia: Miquel CUYAS i Xavier BADIELLA



AVENC DEL TORRENT DE LA CARDINA

Durant l'any 1986 aconseguírem localitzar tres nous avencs, mercès a desgràcies catastròfiques per la nostra muntanya. L'avenc de la Riera Seca fou trobat després de les fortes nevades de primers d'any, l'avenc de la Vinya Gran el vàrem trobar en la zona incendiada de les rodalies de Mura. La cavitat que ara ens ocupa fou localitzada, per desgràcia, pel devastador incendi que des dels Caus cremà fins al torrent de la Riba. En una de les recerques dutes a terme l'octubre del 1986 es localitzà aquest avenc; és molt trist per nosaltres haver d'aprofitar desgràcies semblants per trobar avencs nous.

Situació:

La petita boca d'entrada és a 40 metres del llit d'un torrent afluent al de la Riba, a 200 metres de la unió d'ambdós torrents. Per tal de trobar-lo caldrà remuntar el Torrent de la Riba; abans d'arribar al conegut i característic Salt de la Riba, neix a la nostra dreta un torrent que s'enfila en direcció al Turó de la Cardina, si seguim aquest uns 200 metres, trobarem al costat esquerre un forn de calç, mentre que a la dreta, a uns 40 metres per sobre del torrent, hi ha la petita boca de l'avenc.

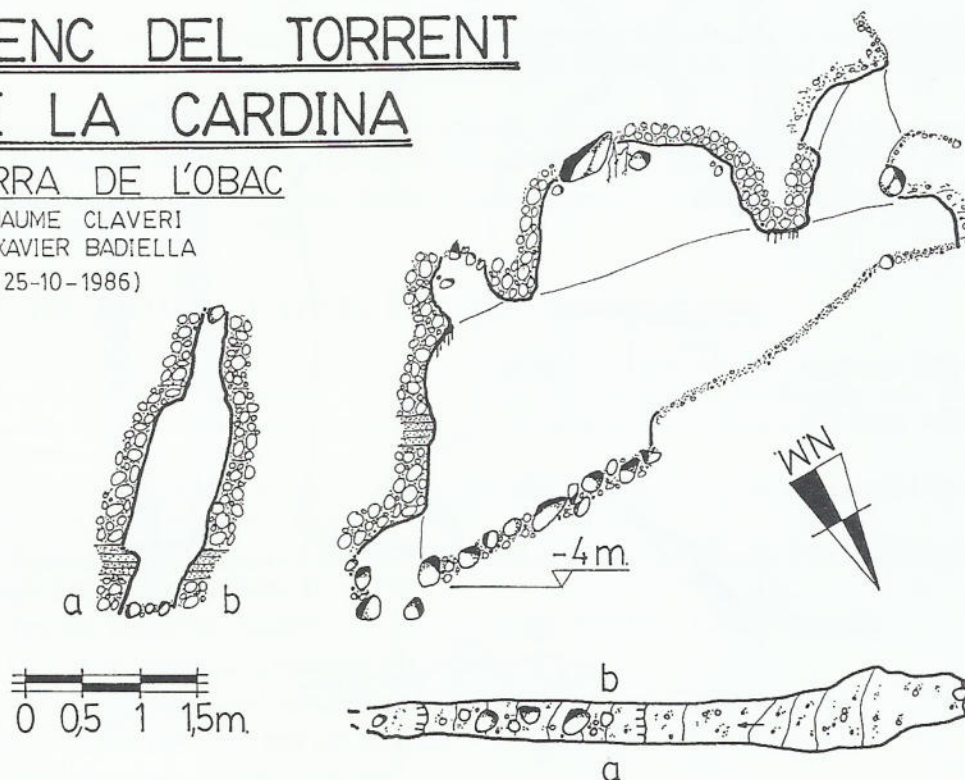
Descripció:

Un minúscul forat dóna accés a un curt ressalt; aquest comunica amb una galeria de terra descendent de poc més de 5 m. de recorregut i molt baixa; en algun racó ens podem posar drets, hom hi observa algunes petites estalagmites. Al final de la galeria es pot observar una estreta fissura per on sembla continuar la diàclasi; ara per ara, però, sembla impracticable.

AVENC DEL TORRENT DE LA CARDINA

SERRA DE L'OBAC

TOP: JAUME CLAVERI
XAVIER BADIELLA
(25-10-1986)



RACÓ DE LA POESIA

CANÇÓ A LA FONT DE BUIRÓ

Al voluntariós company FRANCESC FERNÀNDEZ,
que fou l'artífex constructor d'aquesta font,
durant el XXXVIII Campament Social
d'Alta Muntanya del C.E.T. a la
Vallferrera del Pallars Sobirà.

*Sé d'una font on m'hi abeuraria
estiu i hivern; i així cada dia
de clar o de foscant.
Aquesta font, sols la trobaria
quan el cor, enyorat cercaria
la pau d'un tombant.*

*La seva aigua diria
—cançó tot passant—
d'un desig que glatia:
d'anhel exultant.
Curt estiu cantaria
sota el sol flamejant,
sobre prada enflorida
i dins bosc murmurant.
— Què més cantaria
dels alts cims davallant?
— D'una joia finida
quan al pla en va arribant?*

*Sé d'una font on m'hi abeuraria,
de lluny o de prop, quan vellesa vindria
vers la fi, avançant.
Aquesta font, enyorança en duria;
records d'amics, salut i alegria,
dels jorns que se'n van.*

Campament al Pla de Buiró.
Divendres, 15 d'agost de 1986.

M. BOSC

CRÒNICA

ACTES I CONFERÈNCIES

— Dijous, 14 de gener: *DIAPPOSITIVES I EL FILM "LA FOLLIA DEL GLAÇ A GAVARNIE"*, per DOMINIQUE JULIEN. Enmig d'una gran i ben merescuda expectació, aquest mundialment conegut i admirat especialista en escalades de cascades de glaç presentà, com a introducció, una antològica successió de diapositives fotogràfiques de tot l'àmbit pirinenc, cims, valls, pobles, etc., realitzada de manera quasi lírica per la seva bellesa i sentiment de Natura envers el pas de les quatre estacions de l'any.

Després d'unes mostres de presentació del seu camp predilecte d'activitats, el gran Circ de Gavarnie en plena glaçada dels seus quasi incomptables salts d'aigua, entre ells el més alt d'Europa, i oferir-nos unes seqüències espectaculars per a mostrar el seu atrevit estil d'escalada vertical amb gel, projectà un curt documental realitzat en aquest sense parió escenari hivernenc del Pirineu, en el qual, de faisó espectacular i no exempta dels màxims perills, assoleix vèncer la total vertical aplomada de l'estimbat vessant, escalant-ne una i altra, totes les cascades d'aquest superb circ muntanyenc.

Finalitzà la interessant vetllada, amb un molt il·lustratiu col·loqui informatiu amb el públic, que molt aplaudí per la seva difícil tècnica i la no menys meritòria gosadia.

— Dijous, 21 de gener: *LES CALDERES DEL DIABLE (DEL TEIDE A L'ILLA DE MADEIRA)*. Conferència pel professor JOAQUIM MONTORIOL, catedràtic de la Universitat de Barcelona.

Amb l'actual edició l'amic Montoriol no va pas defraudar al seu incondicional auditori. Enguany, i amb la temàtica de les "calderes", ens donà una il·lustrada i pedagògica lliçó d'aquesta curiosa i característica varietat de "cràters" que s'han format de manera específica a les illes atlàntiques de l'arxipèlag canari i el de les Azores, especialment a la de Madeira.

L'acostumada amenitat del docte i loquaç conferenciant fou, com sempre, el principal encert d'aquesta esperada vetllada.

Fou molt aplaudit i felicitat per la gran concurrència que assistí a aquest reeixit acte.

— Dijous, 28 de gener: *KATMANDÚ - LHASA AMB BICICLETA*. Els tres realitzadors d'aquesta 2a Travessia Mundial de l'Himàlaia en bicicleta, membres del nostre Centre, en XAVIER LLONGUERAS, JAUME TORT i TONI VICENTE, dins d'un clima de simpàtica i juvenívola expectació, ens oferiren el seu bell reportatge fotogràfic realitzat durant el seu aventurat periple viatger efectuat per l'estiu de 1987, tot travessant-ne les imponents, desèrtiques i inhòspites serralades de la regina de totes les carenes muntanyoses de la Terra: l'Himàlaia. Aquesta gesta fou aconseguida valent-se tan sols del més rudimentari dels vehicles moderns: la bicicleta.

Aquest tan curiós com intrèpid viatge, l'iniciaren a la capital del Nepal, Katmandú, i concluí després de molts d'esforços i angoixes —entre elles, sis difícils trascollades, algunes superiors a la cota dels cinc mil metres— a la mítica i mística capital del Tibet, Lhasa.

El seu penós recorregut sumà una totalitat de mil quilòmetres, pels quals hi esmerçaren vint-i-sis dures jornades, plenes de total esgotament físic i amb constant brega amb les dures inclemències del temps, les temibles tempestes i el rudimentari (per no dir, totalment catastròfic) estat dels pocs i molt dolents camins de comunicació vial entre aquelles tan elevades com deshabitades contrades muntanyenques.

Satisfactòriament assolit el propòsit d'aquesta especialíssima i dura travessada del denominat "sostre del món", ens mostraren unes interessants seqüències del seu viatge de retorn a casa en tren: la Xina (Pequín i la Gran Muralla), les dilatades vastituds de la tundra siberiana soviètica, Moscou amb la màgica presència dels seus delirants i abigarrats monuments, i, finalment, la perspectiva martiritzada del que fou l'orgullós Berlín abans del fatal 1939.

El jove dissertant, en Xavier Llongueras, representant del grup expedicionari, s'emportà —per a ésser ben compartides— totes les felicitacions i lloances de la gran concurrència, que verament fruï d'aquesta memorable i simpàtica vetllada.

— Dijous, 18 de febrer: *PUMORI-85*. Per JOAN ALARCON i JAUME MATAS.

Durant la primavera de l'any 1985, una expedició lleugera integrada per quatre muntanyencs barcelonins aconseguí ascendir el cim himalaià del PUMORI, de 7.161 metres d'altitud. L'escalaren pel seu vessant S.E., essent aquesta la primera expedició de l'estat espanyol que ho ha aconseguit per aquesta ruta.

També, i amb aquesta notable gesta, obriren un nou itinerari tot escalant-ne per primera vegada la seva aresta N.E. L'atac es realitzà en un curt espai de temps: dues jornades després d'eixir-ne del camp base de l'expedició. Així, el dia 9 de maig del 1985, tres dels quatre membres del reduït grup expedicionari, aconseguiren assolir aquest altiu cim després de molts obstacles, penalitats i duríssims esforços, deguts sobretot a les verament estrictes limitacions en què es realitzà aquesta modestíssima expedició.

La projecció d'aquest emocionant reportatge, de ben aconseguides diapositives en color, s'inicià amb unes suggerents i inèdites seqüències documentals del Nepal —país on resta enclavat el cim escalat—, amb la seva monumentalitat i el seu abigarrat pintoresquisme.

En fi, una vetllada ben reeixida, ja sia per l'interès del tema, com també pels encertats comentaris del seu narrador. Els dos autors-protagonistes, foren molt aflagats pels aplaudiments i favorables comentaris de la interessada concurrència.

— Dijous, 25 de febrer: *ESQUIMO'85 - GRENLAND*. Per l'equip expedicionari compost per JOSEP BARRACHINA (organització i metge), JORDI COLOMER (organització i informació), RAMON BRAMONA (relacions públiques i viatges), ÀLEX ALON (cartografia), FRANCESC SANAHUJA (secretaria), JORDI SANS (alimentació), JAUME REAL (equip) i MIQUEL MARTÍNEZ (financiació), els quals dugueren a terme aquesta important campanya d'escalades i exploracions en aquella remota illa, la més gran del nostre planeta: GROENLÀNDIA.

En JORDI SANS, ens informà de la peculiar estructura del país, i d'aquests 40.000 habitants que allí hi viuen completament aïllats per la llunyania i les terribles circumstàncies climatològiques degut al seu emplaçament tan proper a la línia del Cercle Polar Àrtic. Ens contà, de la seva rudimentària economia per a sobreviure, basada exclusivament en la caça, la manipulació i comercialització del ren, així com la pesca i la seva transformació en salat o en conserva.

El principal objectiu d'aquesta expedició de caire alpinístic en aquesta regió polar, en fou l'obertura d'un nou itinerari per assolir el cim del MONT ATTER que, amb els seus 2.190 metres d'altitud, n'és el punt més altívol del país.

Ultra aquesta intrèpida consecució, efectuaren altres ascensions als cims més rellevants de tan inhòspita zona. Els objectius aconseguits foren: els cims de l'ETER-NITAT (1.980 metres), Punta 1.790 metres, PIC DEL TORRENT (1.250 metres), Punta 1.700 metres, MOUNT ATTER, KANGISSAK (2.140 metres) i l'AGULLA BLANCA (1.908 metres).

També —cal remarcar-ho— i amb unes tan precàries (per manca de mitjans adequats) condicions, aconseguiren aprofundir i estudiar aquells vasts, deshabitats i inhòspits territoris, sotjats per llarguíssims braços de mar que, endintant-se entre milers de "fiords", cadascun d'ells, per travessar-los, en suposava per als nostres modestos expedicionaris, una molt singular i perillosa aventura marinera.

Del film que ens mostrà aquest valuós reportatge, excel·lentment realitzat, cal remarcar-ne la seva original il·lustració musical, composta íntegrament amb temes folklòrics i populars que en feren la delícia i la complaença de tota la remarcable concurrència, que sabé mostrar-se admirada i agraïda pel mestratge i la deferència dels seus joves autors.

— Dijous, 10 de març: *JAPÓ: EL DESPERTAR D'ORIENT*. Muntatge audio-visual de CARME PERIS, FRANCESC MORERA i JORDI OLIVA.

Hom pot qualificar de magistral lliçó pedagògica en l'art àudio-visual, aquesta vetllada oferta i presentada per aquests tres notables especialistes de la fotografia. El muntatge presentat —amb inèdits, sorprenents i admirables trucatges tècnics—, tenia una documentada narració, i unes inspirades i adequades il·lustracions musicals que acompanyaven i ravaloritzaven el text narratiu de les conseqüents seqüències fotogràfiques.

La sessió ens apropà a aquest actualíssim arxipèlag denominat JAPÓ, avui convertit en el capdavanter i més desenvolupat país del continent asiàtic. Al llarg de la seva història, el Japó ha demostrat una extraordinària aptitud per assimilar i adaptar les noves idees i les modernes tècniques amb la tradició d'una raça arcaica, escampada per més de quatre mil illes, que s'estenen de nord a sud en una llargària d'uns tres mil quilòmetres.

Les seves principals ciutats, encapçalades per la seva actual macro-capital, TOKIO, ens foren presentades com a símbol del creixement desorbitat i tecnològic d'àmbit mundial, contrastant-les, però, amb unes plàcides, harmonioses i suggeridores visions de la Naturalesa sàviament amansida, mimada i pulcrament conservada com a llegat i fermesa moral d'altres èpoques més rurals i atemperades, i que avui ajuden terapèuticament a viure i a sobreviure enmig de les caòtiques i avassalladores realitats de la

terrible lluita per la quotidiana supervivència dins de les grandioses i inhumanes metròpolis actuals.

No cal insistir en remarcar l'interès demostrat per tota l'assistència a l'acte i amb les ben merescudes lloances que reberen els seus mestrívols autors.

— Dijous, 24 de març: “*MANASLÚ*”. Àudio-visual realitzat per ENRIC BASAS i FRANCESC BARCELONA.

Precedida per una molt complicada, sofisticada (però que resultà sorprenentment efectiva) preparació mecànicotècnica, aquests dos joves i actius membres del C.E. de RUBÍ, ens presentaren un superb àudio-visual realitzat durant llur expedició organitzada per aconseguir un dels cims més bellament espectaculars i difícils de la grandiosa serralada himalaienca: el MANASLÚ, de 8.156 metres d'altitud.

Aquesta expedició constava solament d'aquests dos escaladors, emperò comptaren amb el suport de dos “xerpes” i d'una quarentena de portadors nadius, que ajudaren a transportar càrrega i avituallament divers fins al campament base d'escalada, cosa que suposà dotze dures jornades d'aproximació. Els dos intrèpids escaladors iniciaren l'ascensió per la inèdita via de la cara N.O., la qual té una mitjana de 45° de pendent. Dissortadament, no pogueren assolir aquest sensacional cim —classificat per la seva cota d'alçada, com un dels primers del globus terraqüi—, ja que un cop instal·lat el segon campament, les desfavorables circumstàncies climatològiques (tempestes de neu, de fred i de vent), així com la pèrdua irreparable de quasi tot el material i aprovisionament i un greu accident sofert per un dels dos escaladors, feren desistir amb tota raó i assenyada prudència, el definitiu atac per a la consecució d'aquesta inassolida, encara que ben merescuda, victòria.

Aquests dos valerosos muntanyencs foren molt felicitats i encoratjats tant per la seva difícil gesta, com per l'original i sorprenent novetat tecnològica de la realització d'aquest admirable reportatge.

— Dijous, 22 d'abril: *ACTE COMMEMORATIU DE LA DIADA DE SANT JORDI*, per FRANCESC PALET i SETÓ.

Com ja és tradicional en el nostre Centre, a la vigília de la Diada de Sant Jordi, patró de Catalunya, el poeta, publicista i consoci nostre, en Francesc Palet i Setó, ens ofrenà amb una dissertació-recital basada en la commemoració del compliment dels noranta anys del nostre gran poeta, traductor i crític, Marià Manent.

S'inicià l'acte amb una resumida biografia del poeta, seguint-ne l'exposició de la seva vastíssima obra literària, ja sia de creació o de traducció i continuant-ne amb un apassionat i escollit recital dels seus tan bellament elaborats com inspirats poemes.

Finalitzà l'acte amb un recital gravat a viva veu per l'il·lustre i nonagenari poeta.

— Dijous, 28 d'abril: “*SOLO Y EN INVIERNO: CHO-OYO (8.201 m.)*”. FERNANDO GARRIDO.

Aquest agosarat i intrèpid escalador aragonès, esdevingut conegudíssim i admirat en tots els àmbits alpinistes mundials a causa de la seva especialitat en grans i difícils escalades realitzades exclusivament en solitari, tingué la deferència envers el nostre Centre, de presentar en primícia a tot Catalunya, la seva conferència-projecció basada en la consecució solitària del cim CHO-OYO, de 8.201 metres d'altitud, la sisena muntanya més alta del món, que a més realitzà en plena època hivernenca.

Aquesta solitària ascensió es dugué a terme en l'estil alpí clàssic, sense utilitzar oxigen artificial. Per aconseguir el difícil cim, ultra desafiar els perills de l'escalada, li calgué resistir una forta tempesta de vent i de fred, probablement a més d'uns quaranta graus de temperatura negativa.

Durant el descens, efectuat a plenes tenebres nocturnes, calgué improvisar un bivac penjat a la cota dels 7.600 metres i sense disposar de tenda per a protegir-se de la terrible torbonada polar de les altures.

Fernando GARRIDO, per mitjà de la seva franca oratòria i unes ben resoltes i difícils (a causa de la seva auto-impressió) diapositives, féu reviure a la nombrosa i expectant concurrència assistent, la seva gran i solitària aventura en ple cor de l'altiva serralada de l'HIMÀLAIA.

— Dijous, 12 de maig: *LES ILLES GALÁPAGOS: L'ÚLTIM PARADÍS*. Per CANDI SOLDEVILA. D'aquest famós arxipèlag situat a un miler de quilòmetres a l'Oest de l'Equador, enmig de l'Oceà Pacífic, se'ns mostrà la seva estranya i característica fauna i flora d'antiquíssim origen. Una i altra, es tracten d'espècies úniques al món.

Segons ens comentà l'erudit dissertador i fotògraf, no és cap exageració el considerar que aquest conjunt d'illes sorgiren fa molts milions d'anys a causa d'una gran erupció volcànica en aquest racó del vast oceà.

Al llarg dels mil·lenis i fins als nostres dies, en serva una importantíssima reserva biològica: espècie d'Arca de Noè ancorada i salvaguardada sobre les amples aigües del Pacífic. Aquest extens arxipèlag és actualment declarat Parc Natural i Patrimoni de la Humanitat, segons les lleis de la UNESCO.

Amb aquesta vetllada, de gran interès pedagògic, el documentat autor ens mostrà els més característics dels múltiples animals que poblen el rosari d'illes i, en especial, els més representatius, com són les tortugues gegants i les diverses espècies d'iguanes, aquest estrany rèptil de característiques antidiluvianes.

La projecció-llicó fou molt ben aprofitada pels assistents, i els seu autor encoratjat i felicitat per la seva lloable tasca divulgadora.

— Dijous, 26 de maig: *INTENT D'ASCENSÍO HIVERNAL AL CIM DE L'ACONCAGUA*. Els nostres joves consocis PEP CANYELLES i KIKO ZAMORA ens feren una amical "xerrada" sobre el seu intent d'escalada hivernenca al cim més alt de tot el vast continent de l'Amèrica i cota senyera de la seva allargassada i altívola serralada andina: l'Aconcagua, de 6.959 metres d'altitud.

La franquesa i la sinceritat de la conjunta oratòria dels dos components que conformava aquesta petita expedició terrassenca, suplí amb escreix el molt reduït nombre de material fotogràfic projectat, el qual, de manera quasi rocambolesca, es pogué recuperar de la total desfeta i dispersió de llur campament base, a causa de les excepcionals i insòlites tempestes de torb i de neu que s'abateren durant les llargues jornades d'aquesta fallida escalada.

Les vicissituds i els contratemps que per causa d'aquesta terrible i anormal hivernada del 1987 esdevinguda a les serralades andines i diversos esdeveniments encaïnats per la fatalitat adversa, propiciaren i desenvoluparen molts i dramàtics aspectes i circumstàncies esdevingudes hostils al projecte iniciat.

El mal fat d'aquesta malaurada escalada fou contraposat pel desimbolt to irònic —moltes vegades còmic— en què els dos expedicionaris-supervivents comentaren les contrarietats que suposaren, però que feren sorgir una nova il·lusió envers la consecució d'aquesta ben merescuda fita.

El nombrós públic (jovenívol en majoria) s'interessà i encoratjà vivament aquests nostres intrèpids muntanyencs.

— Dijous, 9 de juny: *NOVA LLEI D'INCENDIS FORESTALS A CATALUNYA*. Els diputats del Parlament de Catalunya JOSEP MARIA GRAELLS i JOAN MAURÍ i l'ex-diputat MATIES VIVES, conjuntament amb un representant de DEPANA, tingueren la gentilesa de protagonitzar aquesta conferència-col·loqui, com a presentació a la nostra entitat i a tots els terrassencs interessats per aquest tema vital per a la supervivència natural del país, de la nova llei que des d'ara regeix per a regular, controlar i salvaguardar la vida forestal de les nostres muntanyes, així com evitar i actuar contra els lamentables incendis que periòdicament i per una o altra causa en sofreixen les nostres cada cop més reduïdes zones emboscades.

En aquest important acte, s'hi congregaren moltes figures de responsabilitat, de comandament i de representació ciutadana.

— Dijous, 16 de juny: *PRIMERA ASCENSIÓ CATALANA AL FITZ ROY, VOLCÀ DE GRANIT, PER ALPINISTES CATALANS GIRONINS*. PEP SERRA, acompanyat d'un altre company seu, ambdós expedicionaris conqueridors d'aquest terrible i malestruc cim andí, el FITZ ROY, de 3.441 metres d'altitud, situat a l'extrem sud de la Patagònia Austral i dins del "Parque Nacional de los Glaciares", ens mostrà i comentà un excel·lent muntatge àudio-visual d'aquesta històrica escalada, mercès a la qual aquest grup català aconseguí la victòria després d'una angoixant lluita per a vèncer les aplomades i llises parets d'aquest difícil cim, tot desafiant les terribles i avassalladores tempestes de vent glacial i huracanat, fatalment característiques de la dolenta climatologia patagònica.

Molt ben realitzat el seu muntatge i la qualitat fotogràfica del reportatge. D'aquest, cal remarcar-ne la fresca sinceritat i l'esclatant humorisme del seu despreocupat comentador.

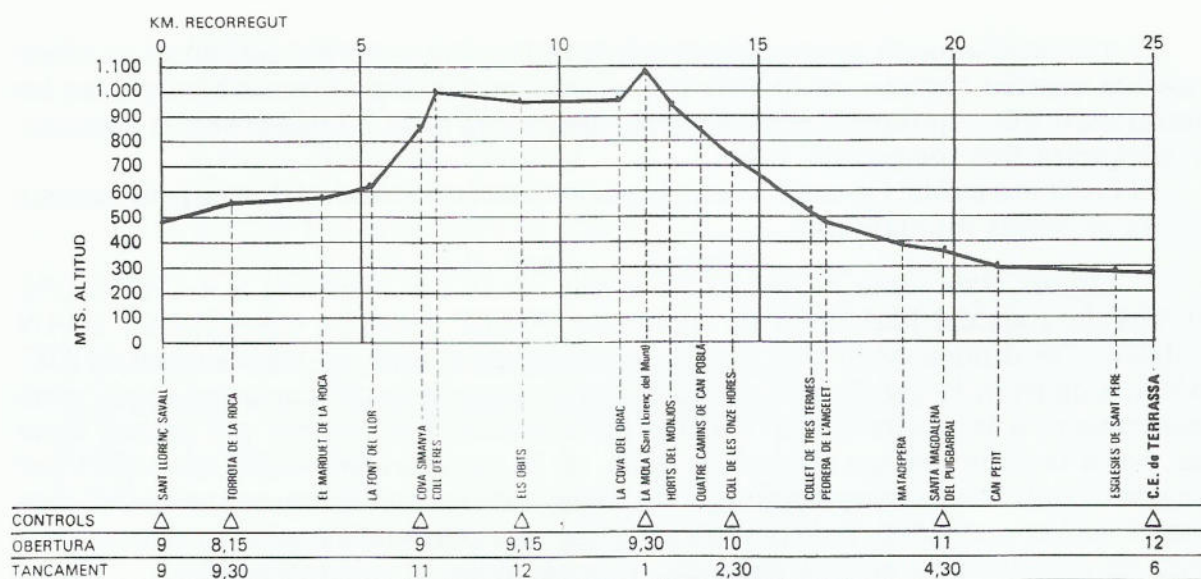
Al finalitzar aquesta vetllada, es féu el lliurament dels premis de la IV MARXA POPULAR DEL C.E.T., que es dugué a terme el dia 8 de maig.

MARXES

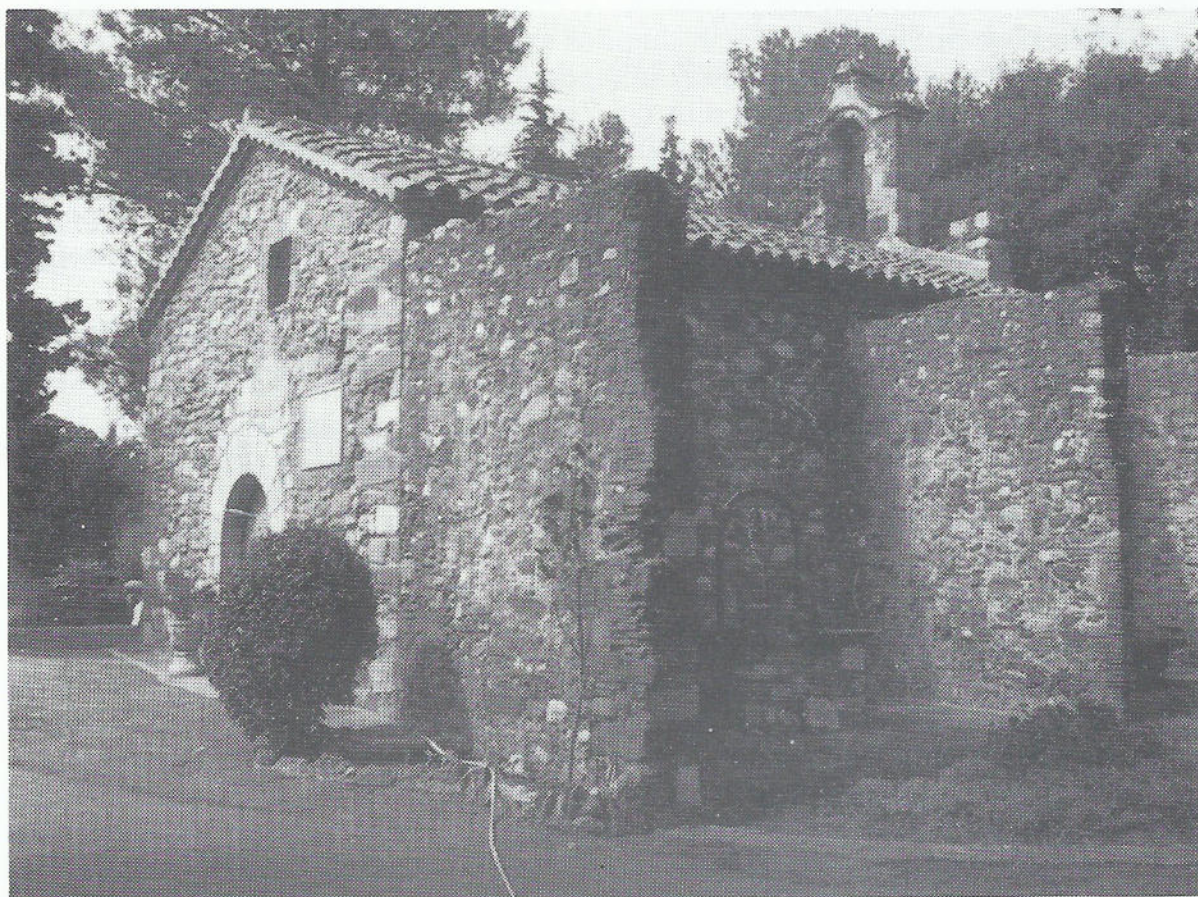
IV MARXA POPULAR DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

El diumenge 8 de maig de 1988 es va celebrar la 4a edició de la MARXA POPULAR del Centre Excursionista de Terrassa.

Mostra ben palpable de l'acceptació que ha assolit la nostra MARXA, en arribar la 4ª edició (la segona amb format més curt, ja que en la 1ª i la 2ª el recorregut va ésser de 42 Kms.), és el nombre de participants —577— i el lloc de procedència d'aquests o de les entitats que hi representaven (Manresa, Vilanova i la Geltrú, Sant Llorenç Savall, Barcelona, Rubí, Castellar del Vallès, Ullastrell, Viladecavalls, Sabadell i Matadepera) i un bon estol d'entitats terrassenques tant excursionistes com esportives o culturals.



Gràfic del recorregut de la IV MARXA POPULAR DEL C.E.T.



Ermita romànica de Santa Magdalena del Puigbarral. (Foto: Joan Alcaraz i Morales)

A tots els participants se'ls hi va lliurar un llibret commemoratiu d'aquesta Marxa, obra del nostre consoci i amic en Mateu Fusalba i Bosc, amb una completa descripció dels llocs més rellevants del recorregut.

L'itinerari escollit enguany, d'uns 27 Kms., va ésser el següent:

Sortida a Sant Llorenç Savall, Riu Ripoll, Puig Cornador, Restes de les construccions de la Torrota de Senyals i de Guaita de la Roca, Mas de la Roca, Ca n'Oli-veras, La Muntada, Torrent de Pregona, El Marquet de la Roca, La Font del Llor, Collet del Llor, Canal i Cova Simanya, Coll d'Eres, Carena del Pagès, Pla dels Ginebrons, Font Flàvia, Font i Coves dels Òbits, Cova del Drac, Monestir de Sant Llorenç del Munt, Camí dels Monjos, Pedrera de l'Angelet, Matadepera, Ermita Romànica de Santa Magdalena del Puigbarral, Can Petit i Terrassa (Centre Excursionista, Raval de Montserrat).

La sortida es féu de les 8 a les 9 del matí i l'arribada de les 12 del migdia a les 6 de la tarda.

Com en l'edició anterior, per al desplaçament dels participants des de Terrassa fins a Sant Llorenç Savall, es va organitzar un servei d'autocars.

La participació va ésser de 557 excursionistes, dels quals es classificaren 533.

Inscrits	557
Sortits	535
Arribats	533

La classificació per entitats és la següent:

Centre Excursionista de Terrassa	212
Lliures. Terrassa	126
Lliures. Rubí	10
Lliures. Barcelona	9
Lliures. Sabadell	6
Lliures. Matadepera	6
Lliures. Sant Llorenç Savall	4
Lliures. Viladecavalls	3
Lliures. Manresa	1
Centre Muntanyenc de Sant Llorenç (Terrassa) ...	42
Colla "Rovell d'Ou". Terrassa	25
Grup de Muntanya d'Ullastrell	16
Unió Excursionista de Sabadell	10
Club Muntanyenc de Terrassa	9
S.E.A.C. Centre Excursionista de Castellar	8
Unió Excursionista de Matadepera	6
Agrupació Catalana de Caminants	6
Colla "Els Llops". Terrassa	6
Agrupament Escolta "Pau Casals"	4
AAVV Barri Escola - Plaça Catalunya. Terrassa .	4
Gimnàs Can Palet. Terrassa	4
Colla "Els Grillats". Terrassa	3
Unió Atlètica de Terrassa	2

EPIC - Casino del Comerç. Terrassa	2
Centre d'Esplai Ca n'Aurell. Terrassa	2
Agrupació Ext. Talaia. Vilanova i la Geltrú	2
CREU ROJA de Terrassa	2
Comitè Català de Senders	1
Centre Excursionista de Rubí	1
Societat Coral "Els Amics". Terrassa	1
<u>Total</u>	<u>533</u>

La mitjana de temps total va ésser de 6,45 hores.

Els Trofeus varen quedar repartits de la següent manera:

— Trofeu a la Regularitat:

6,45 hores	núm. 304	Josefina Busqueta i Escamilla	Lliure
	núm. 305	Antoni Alcaraz i Lano	Lliure
	núm. 497	Manuel Herrero i Cuadra	Lliure
6,46 hores	núm. 86	Jaume Ferrer	Centre Excursionista de Terrassa
	núm. 87	Enric Soler	Lliure
	núm. 88	Joan Sanz	Centre Excursionista de Terrassa
	núm. 255	Cesc Mata	Centre Munt. de Sant Llorenç. Terrassa.
	núm. 498	Joan Alcaraz	Agrupació Catalana de Caminants.

— Trofeu a l'entitat amb més participants: Centre Muntanyenc de Sant Llorenç.

— Trofeu al participant masculí de més edat:

núm. 65 Ponç Marquès i Vilana Centre Excursionista de Terrassa 73 anys

— Trofeu a la participant femenina de més edat:

núm. 368 M^a Gràcia Castañé Lliure 74 anys

Per últim, agrair a tots els companys que col·laboren en les tasques de preparació, organització i controls, perquè mercès a la seva feina anònima i desinteressada, la nostra MARXA POPULAR s'ha convertit en l'activitat que aplega el major nombre de participants de les desenvolupades pel CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA al llarg de la seva dilatada història.

Francesc J. Suárez i Fernández

52a MARXA EXCURSIONISTA DE REGULARITAT DE CATALUNYA

El diumenge dia 12 de juny se celebrà la 52a Marxa Excursionista de Regularitat de Catalunya. L'edició d'enguany fou excel·lentment organitzada, sota la responsabilitat del Centre Excursionista de Molins de Rei.

El tan bell com pintoresc i altívol recorregut transcorregué tot ascendint els espectaculars espadats del vessant Nord de les Serra de Bastets i de Busa, travessada íntegra del vast pla de Busa i davallada per la canal oriental i el monestir romànic de Sant Pere de Grau d'Escales. Aquesta Marxa s'inicià i conclougué després d'uns vint quilòmetres de dur recorregut, a l'indret del Molí de Vancells, situat a la riba esquerra del riu d'Aigua d'Ora.

El Centre Excursionista de Terrassa hi fou representat per un conjunt de 13 parelles participants, les quals, totes aconseguiren classificar-se. De la totalitat dels 200 equips participants (classificats: 174), els nostres consocis assoliren la següent classificació: Jordi Llonch i Eduard Torras es classificaren al 71è lloc; Antònia Vilà i Jordi Sales, al 86è; Jaume i Josep Folladosa, al 100è; Montserrat Badiella i Josep Carreres, al 111è; Mateu Fusalba i Anna Fitó, al 113è; Antoni Llonch i Martí López, al 130è; Josep Maria Morera i Maria Lluïsa Domínguez, al 133è; Anna Ros i Jaume Font, al 142è; Miquel i Carla Palet, al 151è; Jaume Juanico i Àngels Llomà, al 156è; Jordi Senyal i Alfred Soriano, al 165è; Marina Borrull i Francesc Garrido, al 168è; i Miquel Segura i Concepció Garriga, al 169è.

El nostre Centre, d'entre un total de 27 entitats inscrites, obtingué el 13è lloc d'entre les 17 que aconseguiren classificar-se.

COMMEMORACIONS I HOMENATGES

INAUGURACIÓ DEL P.R. C.31 (de Sant Cugat del Vallès a Sant Llorenç del Munt) I XIX RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA

Enguany, el nostre Centre, conjuntament amb el CLUB MUNTANYENC DE SANT CUGAT DEL VALLÈS, el CLUB MUNTANYENC DE TERRASSA, el CLUB MUNTANYENC DE SANT LLORENÇ DE TERRASSA i la UNIÓ EXCURSIONISTA DE MATADEPERA, organitzà i desenvolupà la inauguració del PETIT RECORREGUT C.31: DE SANT CUGAT DEL VALLÈS A SANT LLORENÇ DEL MUNT.

Amb aquesta característica d'universalitat, n'ha esdevingut el nostre venerable i històric CAMÍ DELS MONJOS, el qual unia (i uneix encara) el cenobi benedictí de SANT LLORENÇ DEL MUNT, situat al cim de LA MOLA, amb el de SANT CUGAT DEL VALLÈS, del qual el primer en depengué durant llargues centúries.

Així mateix, i agrupats amb totes les entitats excursionistes components de la Vegueria de la Comarca del Vallès, patrocinarèiem i organitzàrem els actes anuals de la RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA.

Per aquestes dues commemoracions, integrades dins de l'organització conjunta de les entitats germanes i col·laboradores, sota l'assessorament del CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA, amb la responsabilitat de la seva Secció Excursionista, foren molts els consocis i directius de totes les entitats que col·laboraren en les tasques d'organització, així com en la massiva assistència a tots els actes programats i realitzats, la crònica abreujada dels quals resumirem en les següents ratlles.

Divendres, 26 de febrer:

Ens desplaçàrem al Reial Monestir de SANT CUGAT DEL VALLÈS, on s'efectuà l'encesa de la FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA. Fou presidit pel batlle de la població i altres personalitats. Hi col·laborà eficientment, amb una bella audició de peces populars i polifòniques, l'admirable CORAL DEL CLUB MUNTANYENC DE SANT CUGAT DEL VALLÈS.

Dissabte, 27 de febrer:

Sortida col·lectiva i de matinada de TERRASSA, per assistir a la benvinguda de la FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA. Notables personalitats de totes les ciutats i viles del seu recorregut s'hi personaren i oferiren breus parlaments al·lusius al patriòtic acte. Seguidament, la FLAMA i el seu nombrós seguici, encapçalat per les autoritats municipals representatives, inicià la caminada cap a LA MOLA, tot seguint el clàssic itinerari medieval i evocador del CAMÍ DELS MONJOS, convenientment senyalitzat des d'aquesta ocasió en què n'ha esdevingut PETIT RECORREGUT INTERNACIONAL (P.R. C.31).

Resumim el seu itinerari després de la sortida de l'aglomeració urbana de SANT CUGAT, un cop inaugurat un dels quatre monòlits erigits per cadascun dels municipis travessats per aquest històric camí (SANT CUGAT DEL VALLÈS, SANT QUIRZE DEL VALLÈS, TERRASSA i MATADEPERA). Passada la malaguanyada capella de SANT DOMÈNEC, seguirem per la bòbila de CAN GRAELLS, coll de CAN CAMPS, carretera de RUBÍ a SANT QUIRZE, SERRA DE GALLINERS, BOSCH NEGRE, CAN PARELLADA, CAN SABATER, CAN TORRELLA DEL MAS, barri terrassenc de LES ARENES, CAN MONTLLOR, ermita de SANTA MAGDALENA DEL PUIGBARRAL, MATADEPERA, pedrera de l'ANGELET, collet dels TRES TERMES, canal de les ONZE HORES, QUATRE CAMINS DE CAN POBLA, HORT DELS MONJOS, cim de LA MOLA i monestir de SANT LLORENÇ DEL MUNT. Total: vint-i-cinc quilòmetres i mig que teòricament suposen unes set hores i escaig de caminar.

L'esmorzar col·lectiu es féu —per gentilesa dels seus propietaris— dins de la bella finca on s'hi troba enclavada l'ermita romànica de SANTA MAGDALENA DEL PUIGBARRAL. L'obsequiós avituallament correu a càrrec de la Comissió Organitzadora.

Arribant la comitiva al cim de LA MOLA, la Flama s'integrà amb la que fou portada a peu des de SANT FELIU DE CODINES per elements del CENTRE EXCURSIONISTA d'aquella població. Aquesta Flama, fou encesa al cim del MATA GALLS i traslladada a SANT FELIU DE CODINES per membres del CLUB MUNTANYENC DE SANT CUGAT DEL VALLÈS, comandats pel Veguer de la Comarca del Vallès, en JOSEP BARBERÀ i SUQUÉ, una representació del nostre Centre, formada per RAMON ARANDA i FRANCESC SUÀREZ i, naturalment, per socis del CENTRE EXCURSIONISTA DE SANT FELIU DE CODINES, població on, en el seu local social, quedà guardada fins al dia del seu trasllat a LA MOLA, on s'hi féu el conjunt dipòsit dins de l'església de l'antic cenobi benedictí de SANT LLORENÇ DEL MUNT.

Allí, i després del dinar comunitari pels voltants del monestir, es feren uns parlaments al·lusius als dos actes, així com una memorable actuació del GRUP CASTELLER MINYONS DE TERRASSA. Aquest entusiasta grup folklòric no pogué superar-se escaientment a causa del tombant del temps i el sobtat vent glacial que coincidí precisament amb els seus moments d'actuació.

A fi de tarda, la Flama fou duta i escortada per un grup de dotze joves muntanyencs que, fent camí per LA BARATA, COLLET ESTRET, L'OBAC, LES VENDRANES, VACARISSES, EL PALÀ i l'HOSTAL DE LA CREU, arribaren a negra nit

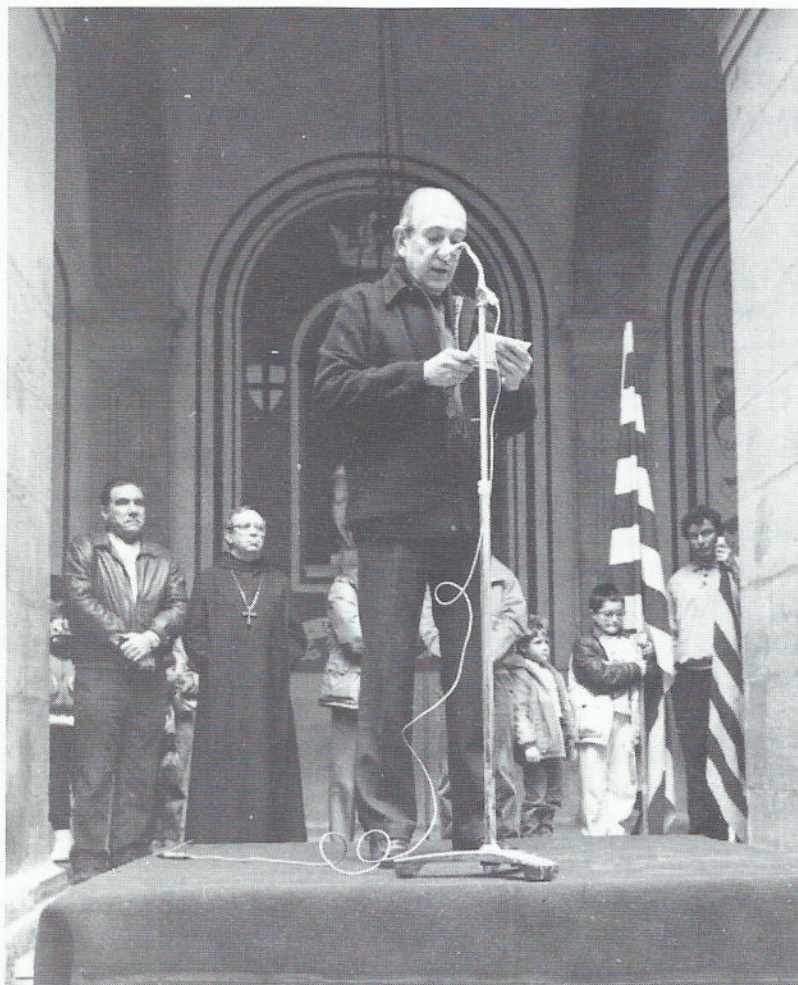
closa a MONISTROL DE MONTSERRAT, on la Flama i els seus portadors hi pernoctaren. Els esforços caminaires, foren admirablement atesos en un còmode local especialment cedit i preparat per aquell municipi montserratí.

Diumenge, 28 de febrer:

A primeres hores del matí, sortí la Flama escortada pels excursionistes que restaren a MONISTROL, així com un gran nombre de caminaires i simpatitzants que amb ells s'hi reuniren. Cal remarcar que el més gran nombre de tots ells correspongué a socis, familiars i amics del nostre Centre.

Reunits uns i altres al monestir de MONTSERRAT, poguérem compartir la rebuda de la Flama per la comunitat montserratina. Durant la missa conventual, en JOSEP BARBERÀ, féu l'ofrena de la Flama i el seu missatge a la Moreneta.

Finalitzaren els actes commemoratius amb l'encesa de la llàntia de la Llengua Catalana a l'atri de la basílica. La glossa oral l'efectuà, de molt inspirada i modèlica manera, el poeta i consoci nostre en FRANCESC PALET i SETÓ. L'acte es clogué després de diversos parlaments d'una ferma i abrandada invocació a la nostra llengua i a la cultura catalana, per l'Abat CASSIÀ MARIA JUST.



En Francesc Palet i Setó, durant la glossa de l'Ofrena de la Flama de la Llengua Catalana a l'atri de la basílica del Monestir de Montserrat.
(Clixé: Virgili Vera)

Una ballada de sardanes —deslluïda pel terrible fred regnant— interpretada per la COBLA CIUTAT DE TERRASSA, clogué aquesta anyal i patriòtica festa excursionista.

Divendres, 10 de juny:

A la nova seu del CENTRE CULTURAL I MUNTANYENC DE SANT LLORENÇ, es féu la presentació del film enregistrat en vídeo "XIX RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA", del qual n'és l'autor en Tomàs Sanjust, de Barcelona.

A la fi d'acte, es lliurà a tots els participants i col·laboradors de la travessada SANT CUGAT DEL VALLÈS - SANT LLORENÇ DEL MUNT - MONTSERRAT una rajola de ceràmica, al·legòrica d'aquesta històrica caminada.

ADDENDA:

Els interessats en l'estudi i coneixement del CAMÍ DELS MONJOS, poden consultar la següent bibliografia:

- *Guia monogràfica de Sant Llorenç del Munt*. Editada pel Centre Excursionista de Terrassa. Edicions del 1935 i 1984.
- *De la Mola a Sant Cugat passant pel Camí dels Monjos*. Article de Ramon Cabeza i Sabater. Butlletí núm. 123, juliol - setembre 1966, del Centre Excursionista de Terrassa, pàg. 277.
- *El Camí dels Monjos: de la Mola a Sant Cugat*. Article de Jordi Cadevall, Miquel Noguera i Manuel Vives. Arxiu núm. 1, gener - març 1975, del Centre Excursionista de Terrassa, pàg. 6.
- *El Camí dels Monjos, avui: De Sant Llorenç del Munt a Sant Cugat del Vallès*. Article de Feliu Carreiras, publicat al Butlletí núm. 24, gener 1974, de la U.E. Sabadell, pàg. 23.
- *Travessa de l'històric i medieval Camí dels Monjos: de la Mola de Sant Llorenç del Munt a Sant Cugat del Vallès*. Revista "Al Vent" núms. 43, 44 i 45, any 1981, per Mateu Fusalba i Bosc.

M.F.B.

ALGUNES REFLEXIONS DESPRÉS DELS ACTES DE LA XIXena. RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA A MONTSERRAT

Organitzats per les Entitats Excursionistes del Vallès, es van celebrar els actes programats pels dies 26, 27 i 28 de febrer a Sant Cugat del Vallès, Camí dels Monjos, Matadepera, La Mola de Sant Llorenç del Munt i Montserrat.

Aquesta commemoració va resultar molt emotiva i plena de records i remembrances, sobretot per a mi, ja que vaig prendre una part força activa quan el nostre Centre va tenir cura de la Cinquena renovació, el quart diumenge de febrer de l'any 1974.

No cal fer cap mena de comparació entre aquestes dues celebracions després de transcorreguts catorze anys. Els temps han canviat.

Llavors ens adonàvem que fèiem quelcom seriós en pro de la nostra llengua i de la nostra identitat com a poble.

Ara, és clar, la tensió ha baixat, no hi ha prohibicions administratives ni de cap altra mena, o almenys no ens adonem prou que hi siguin, ni de les petites subtilitats que ens entrebanquen el camí.

A l'atri de la basílica Montserratina, després de l'assistència a la missa conventual, es procedí a la renovació de l'encesa de la llàntia. Ens congregàrem aproximadament unes dues-centes persones.

Després dels parlaments dels amics, senyors Barberà, representant de la Vegueria del Vallès, i Garrigós, de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, el pare abat Cassià M. Just es va doldre i ens va fer remarcar que ara sembla que hem aconseguit moltes coses de cara a la total rehabilitació de la nostra llengua i això no és veritat. Si bé tenim televisió catalana, dos diaris en català a la capital i diversos (més aviat pocs) a les comarques i algunes revistes també insuficients, aquest fals mirallet no és prou de cara a la normalització. Cal lluitar encara molt, sense defallir, amb ganes i amb alegria al cor.

No hem arribat, ni de bon tros, a la fi de la nostra ruta; s'hauran d'anar superant obstacles i aquesta reunió anyal serveix com a recordatori de la necessitat de mantenir l'esforç. Hem de prendre consciència del llarg i costerut camí que encara ens cal recórrer. Mestres i pares no podem cedir ni mostrar-nos conformats amb els petits guanys actuals.

Serveixi d'exemple aquest fet viscut recentment. Últimament, amb uns estudiants d'anglès que paguen la seva matrícula (més aviat crescuda) per adquirir el domini d'aquesta llengua, ja que l'anglès va avançant de manera inexorable a nivell internacional, contraposada a les altres llengües, vaig poder comprovar que assistien de forma massiva a uns espectacles didàctics que els preparava la seva pròpia escola. És clar, aquests estudis costen diners i altrament és molt humà i comprensible que la joventut vulgui estar ben preparada de cara al futur.

Si un espectacle o commemoració és presentada en la nostra pròpia llengua, sospito que l'assistència no serà tan nombrosa. Mireu, com a exemple, l'acte que comentem de la Renovació de la Flama de la Llengua Catalana a Montserrat. Sembla que la nostra parla tingui un caire més secundari. Ja ens la va donar la mare, de franc. Aquest mateix problema està passant amb el francès i l'alemany, que van perdent punts enfront de l'anglès. I no parlem de les altres llengües minoritàries.

Llavors caldrà superar aquest desavantatge, inculcant als més menuts, des de l'escola de beceroles, un veritable amor a la llengua. Per això parlo de la feina vocacional, inestimable, de pares i de mestres.

Posem-hi tots el nostre coratge i aconseguirem l'anelhada normalitat.

Francesc Palet i Setó

SANT BERNAT DE MENTHON

Seguint la tradició de fa molts anys, el passat dia 18 de juny se celebrà la festa de Sant Bernat de Menthon, patró dels muntanyencs.

Mossèn Garriga celebrà la missa, recordant en el seu sermó la necessitat cada dia més vehement de mantenir la germanor i el respecte als altres, com sempre ha estat costum entre els muntanyencs.

A l'acabament, es va fer la processó del Sant per les rodalies del monestir, essent enguany les dames les encarregades de portar-lo.

No faltà pas la benedicció dels estris de muntanya, i s'acabà cantant el Virolai de cara a Montserrat.

Seguidament, un nombrós grup de persones es dirigí a la Cova del Drac per fer una escalada col·lectiva, acabant la festa amb un dinar de germanor als jardins de Can Pobla.

No cal dir que l'optimisme i l'alegria són la nota destacada d'aquesta simpàtica festa.

LVII DIADA DE GERMANOR A CAN ROBERT

Un any més, hem celebrat la Diada de Germanor del Centre Excursionista. Durant la Diada, es van anar desglossant totes les activitats que estaven preparades. Tot i que no vàrem poder gaudir del bon temps, vam passar-ho força bé, amb la companyia de tots els nostres amics i afeccionats que durant molts anys ens vénen acompanyant.

Així, doncs, us volem donar les gràcies per la vostra col·laboració i ens acomiadem fins l'any vinent.

A reveure!!!



Dibuix: Marc Llobet

FESTA DE L'ESPORT

Com ja s'ha fet tradicional, el passat dia 8 de maig es va celebrar la "Nit de l'Esportista", als salons de l'Epic-Casino del Comerç.

Aquesta festa de l'esportista està agafant un impuls extraordinari. Es pot veure per la gran activitat que Terrassa desenvolupa en totes les parcel·les esportives.

El Centre també hi va ser present en aquest esdeveniment, en les persones de Ivan Giner i Ferran Marchan. El primer, com a corredor d'esquí alpí, que en una brillant temporada de competicions guanyades es féu mereixedor de la distinció del millor esquiador. A en Ferran Marchan li fou concedida l'estatueta al millor alpinista, per la seva meritòria activitat d'escalada en roca.

La nit de l'esportista és ja, doncs, una festa important a la nostra ciutat que serveix per premiar la dedicació i l'esforç dels nostres atletes i esportistes.

DONATIU D'UNA MEDALLA HISTÒRICA AL C.E.T.

Ha estat cedida a la nostra entitat una bella MEDALLA-PREMI de les que foren ofertes per al PRIMER CONCURS DE JOCS DE NOIS I NOIES DE TERRASSA, l'any 1913. N'ha fet l'ofertament la senyora Antònia Pujol, per mitjà del nostre consoci Rafael Comes.

Breu referència d'aquesta medalla:

Consistí com a trofeu guanyat per les Colles de Nois i Noies terrassencs en el PRIMER CONCURS DE JOCS INFANTILS, celebrat durant els dies de Festa Major de l'any 1912.

Aquest JOC-CONCURS fou organitzat per la Secció de Folklore del Centre Excursionista de Terrassa, amb el beneplàcit i la subvenció de la Comissió de Festes de l'Ajuntament.

La valuosa medalla ofrenada al nostre Centre, organitzador d'aquesta primera gran manifestació folklòrica del nostre país, torna a la seva seu després de setantacinc anys d'ésser encunyada i distribuïda. El seu exquisit disseny al·legòric fou dibuixat pel gran artista JAUME LLONGUERES.

Com a dada curiosa, cal ressenyar que totes les persones que volgueren posseir-la sense concórrer als Jocs, la pogueren adquirir a l'aleshores exorbitant preu de dues pessetes cada exemplar.

Per més detalls d'aquesta curiosa efemèride, hom pot consultar les ressenyes impreses a l'ARXIU DEL C.E.T. corresponent a l'any II, núms. IX-X, de juny-juliol de 1912, pàgines 131-134 i 150-152.

EXPOSICIONS

EXPOSICIÓ DE MANEL ORTIZ "NOLO"

Dies 16 al 30 d'abril: 1a EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES I ESCULTURES DE L'ARTISTA TERRASSENCA MANEL ORTIZ "NOLO".

Aquest novell artista fotògraf-escultor egarenc presentà al nostre local social la seva primera exposició de temes fotogràfics i unes mostres d'escultura, també de la seva creació.

Aquesta exposició, composta per trenta artístiques fotografies de temes paisatgístics i anecdòtics, així com també d'una selecció de petites escultures de creació abstracta, fou molt concorreguda i afirmativament valorada pels nostres socis i públic terrassenc.

BIBLIOTECA

OBRES INGRESSADES PER DONATIU:

- *Matadepera: Festa Major 1987*. Diversos autors. Edita i ofrena: Ajuntament de Matadepera, 1987.
- *L'Ermita de Santa Agnès de Sant Llorenç del Munt*. Autor: Miquel Ballbè i Boada. Edita: l'autor. Matadepera, 1987. Donatiu de J.M.^a D. i F.
- *Plànol urbà de Terrassa*. Edita i ofrena: Exm. Ajuntament de Terrassa.
- *Goigs i Lloança de la Mare de Déu de Puiglagulla que es venera al seu santuari de la Parròquia de Vilalleons, Bisbat de Vic*. Edita: Amics dels Goigs de Vic. Edició del 1081. Donatiu de F. Suàrez.
- *Goigs a llaor de Sant Pere Apòstol Patró de la Parròquia de Bertí*. Edició del 1983. Donatiu de F. Suàrez.
- *Los Valles de Ansó-Fago-Hecho y Arañes*. Edita i ofrena: Diputació de Huesca.
- *Auca de l'Aplec de Sant Medir (o les faves que van florir)*. Edició de Sant Cugat del Vallès, 1977.
- *L'Aplec de Sant Medir*. Edició del 1987.
- *Nous Goigs en llaor del gloriós pagès i màrtir Sant Medir, que es venera a la Parròquia de Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès*. (Dos exemplars diferents d'edició i data). Donatius de M.F. i B.
- *Itinerari de la Natura: Història de Castellar del Vallès. Entorns de Castellar del Vallès*. Edita i ofrena: S.E.A.C. de Castellar del Vallès.
- *Senders de Gran Recorregut: P. R. C-31: de Sant Cugat a Sant Llorenç del Munt pel Camí dels Monjos*. Diversos autors. Editat i ofert pel Comitè de Senders de G.R., amb el suport de la Vegueria del Vallès i de la F.E.E. de Catalunya.
- *Memorial Josep Iglésies i Fort: Comunicacions de les Primeres Jornades de Literatura Excursionista*. Edita i ofrena: Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la V.E. de Catalunya de Barcelona, amb el patrocini de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona, Caixa d'Estalvis de Catalunya i de la F.E.E. de Catalunya. Barcelona, 5 i 6 de març 1988.
- *Goigs a llaor de Sant Antoni de Pàdua venerat a la seva ermita d'Ulldemolins, Arquebisbat de Tarragona*. Un exemplar editat a Reus, sense data, i un altre editat a Mallorca (1.^a edició musicada) del maig del 1982.
- *Goigs del Gloriosos Màrtirs Sant Cosme i Sant Damià, venerats en la seva devota ermita de la vila de Sarraí, Arquebisbat de Tarragona*. Edició de Montblanc, 1976. Donatius d'A.G. i R.
- *Els Jocs Olímpics: una il·lusió universal*. Autor: Andreu Mercè i Virela. Edita i ofrena: Caixa de Pensions i Edicions 62. Barcelona, 1988.

DONATIUS DE JAUME CLAVERÍ i CASES:

- *Gràfics de l'Institut Geogràfic Nacional (Catastral)*: Escala 1:50.000. Full 220; Agullana. 256; Ripoll. 416; Maials. 417; L'Espluga de Francolí. 418; Montblanc. 419; Vilafranca del Penedès. 444; Flix. 445; Cornudella. 446; Valls. 447; Vilanova i La Geltrú. 448; Gavà. 471; Móra d'Ebre. 472; Reus. 473; Tarragona i Barcelona —especial ciutat—.
- *Gràfics de Cartografia Militar d'Espanya*. Escala 1:50.000. Full 446; Valls. 447, Vilanova i La Geltrú. 473; Tarragona. 522, Tortosa. 547; Alcanar.
- *Gràfics de l'Editorial Alpina*. Escala 1:25.000. Candanchú-Canfranc. Montardo. L'Ordal. Pont de Suert. La Ribagorça. Sant Joan de l'Erm. El Turbon.
- *Gràfic de l'Institut Geogràfic Nacional de França*. Escala 1:50.000. Alberes-Rosselló.
- *Gràfic del Parc Metropolità de Collserola (Tibidabo)*.
- *Gràfic de la Serra del Montsant*. Escala 1:25.000. Edita: "La Caixa". Barcelona.
- *Gràfic: Cingles de la Mussara - Vall del Siurana*.
- *Gràfic del Montcau-Mura*. Escala: 1:15.000.

- *Gràfics diversos*. Escala 1:25.000. Serres de Boixadors i Castelltallat. Osona i Guàrdies (Sector Vic-Sau). Ribes - Sant Amand - Ripoll. Alt Penedès. Bages Sud Occidental. Ripollès-Garrotxa (Vall del Bac). Ripollès-Montgrony. Serra de Castelltallat - Súria - Coaner. Osona Nord. Argentera - Escornalbou - La Mola de Colldejou - Llaveria. Montsant (A) i (B). Ancosa - Bufraganya. La Clusa - Pic-en-cel. Matamala-Vinyoles.
- *Gràfics diversos*. Escala 1:35.000. Muntanyes de Prades.
- *Gràfics diversos*. Escala 1:40.000. Ports de Beceit (Montsià i Terra Alta) i (Baix Ebre-Matarranya).
- *Mapa Manuscrit*: Zona muntanyosa d'Alcover.
- *Gràfic de la Panoràmica-orientada des de La Mola de Colldejou*.
- *Mapa Telstar del Baix Ebre i Montsià*. Escala: 1:200.000. Edició: del Congrés de Cultura Catalana.

OBRES INGRESSADES PER ADQUISICIÓ:

- *Cartell-Relleu del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i L'Obac*. Edita: Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona.
- *Cartell de la Flora i Fauna del Rocam del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i L'Obac*. Edita: id. id.
- *Gràfic d'Activitats al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i L'Obac*. Edita: id. id..
- *Monografies de Temàtiques del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i L'Obac: L'Establiment humà. Les plantes silvestres. Els ocells. Itinerari de la Font Freda (Alumne y Professor)*. Edita: id. id..
- *Terrassa 1987*. Autora: Dolors Font. Pròleg: Oriol Badia i Tobella. Apèndixs: Joaquim Verdaguer. "Col·lecció Anual". Edita: Arxiu Tobella. Terrassa 1988.
- *El Montsec: Un Patrimoni de tots que cal conservar*. Edita: Comissió per a la Salvaguarda del Montsec i Casa-escola de Natura "L'Arc de Sant Martí". Llorenç de Montgai, setembre 1987.
- *Viatge amb els pastors transhumants*. Autor: Ernest Costa i Savoia. Edita: C.E. de Catalunya. Barcelona, 1987.
- *Les ciutats del món*. Autor: Josep Iglésies. Edició facsímil de la de l'any 1948. Editorial Montblanc-Martín, 1987.
- *Els molins del riu Ripoll*. Autor: Agustí Masvidal i Salaverd (dibuixos) i Joan Alsina i Giralt (text). Sabadell, 1987.
- *"El mundo de las montañas"*. Autors: A. Baumgartner, H. Bibelriether, N. Dyhrenfurth, etc. etc. Editorial Blume. Barcelona, 1983.
- *Gràfic de l'Institut G.N.* Escala: 1:50.000. Full 294.- Manlleu.
- *"La Pedriza-Peñalara-Paular, etc"*. Guia cartogràfica. Escala: 1:25.000. Editorial Alpina. Granollers.
- *Mapa Nacional de Catalunya*. Escala: 1:30.000. (F)
- *Mapa de Carreteres de Catalunya*. Escala: 1:500.000

OBRES INGRESSADES PER SUBSCRIPCIÓ:

- *Catalunya Romànica. Volum. XIII.- El Solsonès - La Vall d'Aran*. Diversos autors. Edita: Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1987.
- *Centre UNESCO de Catalunya: Documents 10/1988. Informe Alimentari Mundial "FAO 1987"*.
- *"Rutas Pirenaicas" Vol. 7: "De los Besiberri al Peguera" i Vol. 8: Pica d'Estats - Puigmal*. Edita: Federació Vasca de Montaña. Bilbao.
- *La ciència i les fronteres del coneixement*. Simposi de Venècia UNESCO. Edita: Centre Unesco de Catalunya i "La Magrana".
- *Història Natural dels Països Catalans. Vol. 6: Plantes superiors*. Edita: Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1984.

REVISTES: *Al Vent*, 'Alp', *Arrel*, *Camacuc*, *Cavall Fort*, *Catalunya Verda*, *Correu de la Unesco*, *Cultura*, 'Desnivell', *El Drall*, *El Món*, *El Temps*, 'El Sarrió', *Extrem*, *F.C. Cultura Catalana*, *l'Avenç*, *L'Erol*, *La Llibreta Infantil*, *Muntanya*, 'Peñalara', 'Piornal', 'Pyrenaica', *R.C. de Geografia*, *Revista de Catalunya*, *Rodamón*, *Saber*, *Serra d'Or*, *Tallers*, *Terme*, *Tretzevents*, *Vèrtex*, *Xarxa*, *Vacarisses*.

OBRES INGRESSADES PER INTERCANVI:

Acampada, *Acclivis*, *Agenda Jove*, *Amics del Sol*, *Agrupació Astronòmica Terrassa*, *Agrupació Excursionista de Catalunya*, *A.E. de Granollers*, *A.E. Icària*, *A.E. Montserrat*, *A.E. Muntanya*, *A.E. Pedraforca*, *A. Pessebristes de Terrassa*, *A. Sardanista de Terrassa*, *Ajuntament de Matadepera*, *Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore*, *A. Terrassenca de Disminuïts Físics*, *A. Can Roca*, *Casal d'Avis de Terrassa*, *Casal Sant Pere*, *Catalunya Verda*, *C.C.C.C.*, *Centre Social Catòlic*, *Centre Excursionista Àliga*, *C.E. de Blanes*, *C.E. de Catalunya*, *C.E. de la Comarca del Bages*, *C.E. Empordanès*, *C.E. de Gràcia*, *C.E. de Les Franqueses*, *C.E. de Llinars del Vallès*, *C.E. de Molins de Rei*, *C.E. de Montserrat*, *C.E. d'Olot*, *C.E. de Sant Feliu de Codines*, *C.E. de Taradell*, *C.E. València*, *C.E. de Vilassar de Mar*, *C.E.L.F.*, *Club Ferroviari de Terrassa*, *Club Muntanyenc de Terrassa*, *C.M. de Sant Cugat del Vallès*, *Cingles*, *Colla*, *Contacte*, *Contravent*, *Contrades*, *Cruz Roja*, *Drecera*, *L'Ermin*, *El Full*, *Els Blaus*, *Esclat*, *Èpic* - *Casino del Comerç*, *Excursionisme*, *Estrep*, *F.A.E.S.*, *F.E.M.*, *FLASH/J.C.*, *Foment Excursionista de Barcelona*, *Foto Club Terrassa* - *Dossier G.E.O.S.*, *Gimnàs Can Palet*, *Grup Excursionista de Mallorca*, *Grup Filatèlic Ègara*, *Impacte*, *Informatiu (C.P.)*, *Jove Cambra de Terrassa*, *Lo Floc*, *Mai enrrera*, *Òmnium Cultural*, *Parlem-ne*, *Penya Excursionista Guimerà*, *Pigot*, *Puigmal*, *Roc Dur*, *Ràdio Terrassa*, *Rialles de Catalunya*, *Rusc*, *Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Catalunya*, *Unió Excursionista de Catalunya*, *U.E. de Sabadell*, *S.E.A.C.*, *S.E.A.S.*, *S.C.T.*, *S.I.P.A.J.*, *Tagamanent*, *Xarxa Cultural*, *Vertical*, *Visquem Terrassa*, *Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore*, *Cambra Oficial del C. i de la I. de Terrassa*, *Clàxon*, *Club Muntanyenc de recerques Olesà*, *Ecologia y Aventura*, *U.E. de Vic*.

PUBLICACIONS DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA:

- *Arxiu 49-50: Gener-Juny 1987.*
- *Arxiu 51-52: Juliol-Desembre 1987.*
- *Periòdic Mensual. Gener-Abril del 1988.*
- *Programa del Curset d'Esquí de Muntanya.* Febrer i març del 1988. Edita: S.A.M.
- *Programa de la XXIII Cursa d'Esquí de Muntanya: Núria-Puigmal-Núria.* 21 de Febrer de 1988. Edita: S.A.M.
- *Programa: Any del Mil·lenari: XIXa Renovació de la Flama de la Llengua Catalana* —col·laboració amb la F.E.E. de Catalunya i Entitats Excursionistes del Vallès—.
- *Programa de la IV Marxa Popular del C.E.T.* 8 de Maig del 1988.

SECCIÓ D'ALTA MUNTANYA

CURSET D'ESQUÍ DE MUNTANYA

Amb l'experiència dels últims anys, s'ha organitzat el curset social d'iniciació a l'esquí de muntanya. Constà de quatre xerrades i quatre sortides.

En Toni Hilla ens parlà àmpliament sobre el material.

Pep Aced, metge, ens parlà de la prevenció d'accidents, ressaltant la importància de les condicions físiques de l'esquiador i la seva adequada alimentació.

El Jordi Canals tractà els temes de la climatologia, la orientació i els tipus de neu. Aquests dos últims, molt lligats al primer.

La xerrada de fotografia ens la presentà l'Àngel Casanovas.

En les sortides pràctiques potser hi havia més bona voluntat que nivell tècnic en el grup de monitors, però crec que en ser un curset d'iniciació, no va anar pas malament. Degut a les condicions meteorològiques, es va haver de modificar una mica el programa.

Aquestes són les sortides que es van fer:

- Pràctiques d'esquí a Vallter 2000
- Pràctiques de progressió a Coma d'Orri. Es va donar molta importància a la volta "Maria" feta de cara amunt.
- Sortida al Mont Turull.
- Pràctiques de gramponatge i d'assegurança al vertent francès del Pic de la Dona.
- Construcció d'un Igloo al Pas de la Casa, on hi vàrem dormir quatre persones.

Esperem que aquest curset sigui només un començament. Per tant, si hi ha algú que tingui alguna idea de cara als propers anys, serà d'agrair que la faci arribar a la S.A.M.

Jaume Sorrolla

CRÒNICA DE LA XXIII CURSA D'ESQUÍ DE MUNTANYA NÚRIA - PUIGMAL - NÚRIA

El propassat dia 21 de febrer, la Secció d'Alta Muntanya va celebrar la XXIIIa edició de la Cursa d'Esquí de Muntanya, Núria-Puigmal-Núria, en què hi van participar vint-i-quatre equips de corredors, els quals van fer que aquesta fos una cursa més interessant i competitiva que altres anys. Fins i tot la meteorologia va estar el nostre costat, el dia era fresc i assolellat, mentre que la setmana anterior s'havia dipositat una gran quantitat de neu ben compactada i amb una petita capa de pols a sobre per facilitar les coses. Així fou com aquesta esdevingué una de les curses més ràpides de les celebrades.

La classificació va quedar com segueix:

1r.	Miquel Sala	
	Narcís Serrat	1h 27' 15''
2n.	Jordi Anglès	
	Toni Bros	1h 36' 45''

3r.	Jordi Badiella Kiko Zamora	1h 38' 15''
4t.	Jaume Bel Xavier Font	1h 50' 15''
5è.	Francesc Barcelona Miquel Fonollar	1h 50' 30''
6è.	Jaume Galofre Jaume Sorolla	1h 55' 45''
7è.	Manuel Sorolla Xavier Llobet	2h 04' 00''
8è.	Jaume Boixadors Joan Boada	2h 05' 45''
9è.	Pilar Martí Dolors Vilà	2h 08' 30''
10è.	Josep Cañellas Elisenda Fruitós	2h 21' 15''
11è.	Roger Tutusaus Roger Gonzalez	2h 24' 30''
12è.	Albert Buil Josep Farell	2h 26' 15''
13è.	Jordi Roca Jaume Margarit	2h 41' 15''
14è.	Josep Vivó Xavier Sort	2h 41' 45''
15è.	Josep M. ^a Boixeda Maite Pont	2h 48' 30''
16è.	Montserrat Bergadà Anna Codines	2h 52' 00''
17è.	Manuel Campos Ramon Fusté	2h 55' 30''
18è.	Jaume Granero Pere Borrat	2h 58' 00''
19è.	Àngel Casanovas Josep Fusté	3h 11' 30''
20è.	Jordi Cuevas Xavier Bassols	3h 25' 00''
21è.	Gemma Casanovas Rosa M. ^a Hernando	3h 44' 45''
22è.	Rosa Carreras M. ^a Dolors Bergues	4h 09' 15''

Els equips formats per Luci Morera i Anna Cos, i Albert Pérez i Jordi Arís, no van quedar classificats.

El premi al descens més ràpid fou aconseguit per en Miquel Sala i Narcís Serrat, amb un temps de 10' 15''.

El premi al primer equip de veterans fou per Jaume Sorolla i Jaume Galofre, i el de primer equip femení classificat fou per Pilar Martí i Dolors Vilà.

Un cop acabada la cursa, com cada any, hi hagué el ja tradicional dinar de germanor en un restaurant de Queralbs, amb els corredors, controls i organitzadors, a qui hem d'agrair el seu esforç i temps esmerçat per tal de que aquesta cursa es vagi duent a terme.

CURSET D'INICIACIÓ A L'ALTA MUNTANYA

Amics, aquest any hem començat a posar en marxa un curset que anys enrera ja s'havia fet: el d'Alta Muntanya. I ho hem fet perquè si tenim un curs d'Excursionisme on s'hi tracten a nivell superficial moltes de les facetes que es poden fer a la muntanya i després totes tenen sortida amb curssets més o menys tècnics d'especialització, l'Alta Muntanya quedava sense continuïtat.

Així doncs, moguts per la voluntat d'omplir un buit, creiem que important, hem organitzat un CURSET D'INICIACIÓ A L'ALTA MUNTANYA.

Aquest curset s'ha dividit en dues parts, una teòrica i l'altra de pràctiques.

La presentació del Curset va anar a càrrec d'en Jaume Galofre i Gabarró, President del Centre, que ens va donar la benvinguda i ens va animar i encoratjar a superar les moltes situacions difícils que es presenten a la muntanya. Seguidament, en Jaume Segura, vocal de la S.A.M., va comentar el programa d'aquest curset i quins objectius s'intentarien aconseguir; també va presentar tot el programa que es portaria a terme i les persones que hi col·laborarien.

A la part teòrica, vàrem començar per una xerrada de Fotografia a càrrec d'Àngel Casanovas, que ens va donar consells de com treure bon partit de les fotos i poder-hi donar les sensacions més reals, ja siguin de profunditat, verticalitat, etc.

La següent va anar a càrrec d'en Jordi Canyameres i en Miquel Llonch, dos grans escaladors que van presentar un muntatge de diapositives on poguérem apreciar amb detall què és l'escalada amb roca i l'escalada en gel.

La següent fou Equip i Material, per en Toni Hilla, persona vinculada a la muntanya des de fa molts anys i gran coneixador de tot tipus de materials. Fou molt encertada la presentació de la conferència, ja que poguérem veure i palpar tot tipus de roba i materials sense entrar en teories i divagacions.

Una altra d'interessant va ésser la d'Alimentació i Prevenció d'accidents a la muntanya a càrrec d'en Pep Aced, metge de gairebé totes les expedicions que s'han fet en aquesta casa. La conferència, acompanyada de diapositives, es va adaptar molt concretament al nivell de curset, fet que s'ha d'agrair, doncs d'aquesta manera no es fa pesada i cada vegada que es toca el tema d'alimentació o prevenció sempre és nou i guanya interès.

En Kiko Zamora ens va fer una dissertació de com es prepara una sortida. Amb un organigrana fet per ell mateix i la idea del lloc on volem anar, vàrem anar des-
triant els temes, des del temps, mitjans de desplaçament, horaris, lloc per dormir,
pressupost i material adient que es necessita per realitzar la sortida al lloc triat.

I com a última xerrada, la d'en Quim Prunés, que ens va desmitificar els trek-
kings i les expedicions.

A les sortides, el temps va fer de les seves, ja la primera, que havíem de fer en
una de les crestes que ens porta al cim de l'Aneto, es va haver de suspendre degut
a la gran quantitat de neu acumulada que hi havia.

La segona sí que es va poder fer amb normalitat; el lloc triat era el Gra de Fajol,
lloc adequat per fer escalada en gel. En aquesta sortida que tenia com a vocal en
Jordi Cañameras, també ens va acompanyar en Narcís Serrat, que era vocal de la pri-
mera, i vàrem fer pràctiques de piolet, assegurança i progressió en gel.

La propera la férem a la zona d'Amitges; érem pocs però ens ho vàrem passar
molt bé; en Kiko Zamora, en Cristino i tres o quatre més, férem el pic d'Amitges,
els dos Bassieros i baixàrem per una bretxa al peu del Montsaliente.

A l'última sortida el temps va tornar a fer de les seves i ens va fer recular a últi-
ma hora; volíem fer la barra dels Écrins; acompanyats per en Toni Bros, vam arribar
fins al peu de la barra, amb molta boira i nevant, i com que les perspectives no millo-
raven l'únic que podíem fer era tornar. Llàstima, ja que feia molta il·lusió acabar
el Curset amb bon gust de boca. Hi tornarem!

Jaume Segura i Talló

SECCIÓ DE CIÈNCIES NATURALS

REFORESTACIÓ

D'entre les activitats portades a terme destacaríem dues accions de reforestació
en zones cremades amb el planter de roures i alzines iniciat l'any anterior amb aquest fi.

- 10 de gener. Ens aplegàrem vint persones per replantar a la zona de la Serra Llar-
ga, dins l'àrea del Parc Natural. S'hi plantaren 400 exemplars de roure i alzina
a les clapes desforestades i sense rebrotar. Es comptà amb la col·laboració del Ser-
vei de Parcs de la Diputació de Barcelona.
- 21 de febrer. Es replantà a la zona de la Masia de les Farreres, terme de Rellinars,
àrea castigada amb dos incendis aquests últims anys. Es repoblà amb 350 exemplars.

ACTIVITATS DIVERSES

Les sortides matinals de preparació dels itineraris botànics s'han efectuat amb
recorreguts a La Mola, Coll Prunera i de l'Obac al Pou de Glaç.

El dia 22 de gener, dos membres de la secció presentaren en forma de conferèn-
cia il·lustrada amb diapositives "*Itinerari botànic a Sant Llorenç del Munt i Serra de*

l'Obac», a la seu del Museu de Granollers "La Tela", emmarcat dins l'exposició sobre Fauna dels Artròpodes i Plantes, presentat en aquesta entitat.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA - 15 febrer

Es procedí a la renovació de la Junta, que quedà així constituïda:

President	: Joan Crispi
Vice-president:	Joaquim Pérez
Secretària	: Mireia Llonch
Bibliotecari	: Antoni Salmerón
Tresorer	: Antoni Comelles
Vocals	: Àngel M. Hernández Miquel Àngel Martínez Jaume Ros Albert Invers

Dins les propostes efectuades destaquem la presentació de la 4a Ruta "Font Soleia", l'elaboració dels itineraris i sortides mensuals, identificació de plantes, continuació de reforestacions i acondicionament del local.

SORTIDES MATINALS BOTÀNIQUES

- 15 maig: Sortida matinal a La Mola per recollir plantes i preparar l'itinerari.
- 12 juny: Sortida matinal de l'Alzina del Sal·lari a la Coma d'en Vila per treballs de l'herbari.

En aquestes sortides anotem les plantes observades i fem llistats per tal de preparar aquests itineraris. Els dilluns estudiem les mostres recollides i les arxivem prèviament assecades i premsades. Actualment, ratllem les quatre-centes plantes. Aquestes es poden consultar a la Secció tots els dilluns al vespre.

SECCIÓ D'ESQUÍ

CRÒNICA

Com sempre...! La neu que manca, i que quan cau, ho fa fora de temps. La temporada ha anat a empentes i rodolons, i amb més guix a les cames i els braços del que hom hauria desitjat.

ESQUÍ ALPÍ

Curset d'Iniciació i Perfeccionament.— L'activitat més multitudinària d'aquesta Secció, i gairebé de tot el Centre, ha esdevingut, una vegada més, un gran èxit de participació. Un 20% més de cursetistes —363— que la temporada passada, i d'aquesta xifra molts eren menuts, de 5 a 12 anys. Les pistes escollides, la Masella, on s'hi ha gaudit de molt bona neu, però molt escassa, excepte per als avançats qui, en les pistes superiors de La Tossa, gaudiren de valent.

Cursa Cloenda del curs.— Les mateixes pistes de la Masella, foren l'escenari de la cursa de cloenda dels cursets, sorprenent la participació de 215 cursetistes i, encara més, l'habilitat que demostraren, sobretot els qui havien començat enguany. La qualitat de l'ensenyament per part de l'Escola d'Esquí de Masella es manté en un grau força elevat.

Vetllada del Lliurament dels Premis.— La Sala d'Actes del Centre Cultural de la Caixa d'Estalvis de Terrassa resultà insuficient per acollir a tots els qui pretenien assistir a l'acte. Lamentable error de càlcul que cal tenir en compte per la propera edició. Es projectà la pel·lícula de les incidències del curset i de la seva Cursa Final, enguany filmada pel Sr. Àngel Casanovas, i després de passar una bona estona veient les evolucions dels corredors, es lliuraren les copes als guanyadors, les medalles a tots els participants i els Diplomes acreditatius de l'aprofitament del Curs, certificats per l'Escola d'Esquí i lliurats personalment pels monitors, encapçalats pel seu director Sr. Serra.

Excursions Col·lectives a la Neu.— El fet d'haver tingut necessitat d'ajornar el començament del Curset i, a més, d'allargar-lo una altra setmana, per recuperar, dintre del possible, les hores perdudes per manca de neu, les excursions col·lectives amb autocar, quedaren reduïdes a una feta a Baqueira, els dies 11 i 12 de març, amb una assistència de 50 persones, i la clàssica de Setmana Santa a l'estació dels Alps Francesos, Les Menuires, on el temps no acompanyà gens els esquiadors que, malgrat tot, aprofitaren bé les vacances.

Competició Alpina.— L'equip de corredors ha celebrat dos estatges concentrats a la Molina, a les ordres d'en Josep Maria Luengo: del 26 de desembre al 7 de gener i del 26 de març al 2 d'abril, assistint-hi la totalitat dels corredors. Aquests entrenaments intensíssims, units amb els de cada cap de setmana a cura d'en Josep Serrano i del propi Mai, han donat com a fruit una superació molt remarcable en tots i cadascun dels corredors; més significativa, si això fos possible, entre els infantils recent incorporats al món de la competició.

Competicions oficials.— Els corredors del Centre han participat en totes les curses del programa de les federacions Catalana i Espanyola que els hi tocava córrer, i com a dades molt satisfactòries cal deixar constància que el corredor Ivan Giner es proclamà Campió de Catalunya d'Slalom Gegant Juvenil, que l'Eulàlia Moran aconseguí també el títol de Campiona de Catalunya d'Slalom Gegant infantil, i que la regularitat dels resultats aconseguits pels corredors Ivan Giner i Marc Duran els permetria anar seleccionats als Campionats d'Espanya absoluts i a les proves Internacionals de Candanchú. Així mateix, les corredores infantils Eulàlia Moran i Georgina Arnau foren seleccionades per representar Catalunya als Campionats d'Espanya Infantils.

Veiem les classificacions obtingudes pels corredors del Centre en cadascuna de les proves on hi prengueren part:

- Trofeu Vall d'Aran, INF.: Anna Duran, 6ena; Xavi Aguilera, 9è.; i Georgina Arnau, 8ena.
- Trofeu Ciutat de Sabadell: Ivan Giner, 4t; Marc Duran, 9è.
- Trofeu Ciutat de Sabadell (2): Ivan Giner, 4t.; Marc Duran, 10è.; Alfons Soler, 11è.

- Trofeu CANM, INFANTIL: Anna Duran, 4a
- Campionat Juvenil de Catalunya: Ivan Giner, 1r; Marc Duran, 13è.
- Trofeu Vila Puigcerdà, Gegant: Anna Duran, 11ena Ag.; Núria Aguilera, 9ena B.; Maia Soler, 21ena B.; Pere Genís, 47è B.; David Martin, 56è, i Jordi Aguilera, 58è B.
- Trofeu Vila Puigcerdà, Slalom: Anna Duran, 11ena; Núria Aguilera, 14ena, i Maia Soler, 21ena.
- Classificatòria Camp. Espanya Alevins: Georgina Arnau es classificà en 2n lloc en cadascuna de les dues proves.
- Campionat de Catalunya Inf. Slalom: Eulàlia Moran, 9ena Ag.; Anna Duran 11ena Ag., i Núria Aguilera, 11ena B.
- Campionats de Catalunya Inf. Gegant: Eulàlia Moran, 1ena. Ag.
- Campionat de Catalunya absoluts: Ivan Giner, 5è.; Marc Duran, 7è.
- Campionat d'Espanya Inf. Aleví: Georgina Arnau, 20ena (Gegant i Slalom).
- Campionat d'Espanya Inf. Aligots: Eulàlia Moran, 12ena.
- Campionat d'Espanya Absoluts Internacional: Ivan Giner, 72è; Marc Duran, D.
- Lliga Catalana de Clubs Trofeu Generalitat de Catalunya:
 Juvenils: Ivan Giner, 3r; Marc Duran, 13è; Alfons Soler, 28è.
 Infantils: Anna Duran, 11ena; Eulàlia Moran, 13ena; Núria Aguilera, 20ena, i Xavier Aguilera, 28è.

Per clubs, el Centre Excursionista de Terrassa s'ha classificat en 6è. lloc en la categoria de Juvenils, en 7è. lloc en la categoria Infantil Femenina i en 14è. lloc en Infantil Masculina.

Campionats de Terrassa.— Organitzats per la nostra entitat i celebrats a l'estació de Núria, varen donar els resultats que segueixen:

- Vencedor absolut totes les categories: Alfons Soler.
- Vencedors Slalom Gegant: Laura López i Paco Martí.
- Vencedors Slalom Especial: Anna Duran i Alfons Soler.

Per categories, els resultats foren:

Slalom Gegant:

Alevines	1a Georgina Arnau	CET	0.48.22
Alevins	1r Daniel Patao	CET	1.06.63
Aligotes	1a Laura López	CET	0.46.00
Aligots	1r Oriol Martori	CET	0.56.28
Benjamines	1a Carla Barba	CET	0.51.89
	2a Maia Soler	CET	1.04.39
Benjamins	1r Pere Genís	CET	0.46.00
	2n David Martin	CET	0.49.43
	3r Jordi Aguilera	CET	0.50.18
Juvenils noies	1a Carmina Trias	CET	1.17.68
Juvenils nois	1r Alfons Soler	CET	0.39.35
	2n Marc Duran	CET	0.40.91

Seniors homes	1r	Paco Martí	CATS	0.39.28
	2n	Xavi Sàez	CATS	0.39.55
	3r	Quim Gràcia	CET	0.41.16
	4t	Josep Serrano	CET	0.41.47
	5è	Carles Sallarès	CET	0.41.62
	6è	Joan Galí	CET	0.42.89
	7è	Ignasi Soriguera	CET	0.43.33
	8è	Àngel Piqueras	IND	0.48.59
	9è	Enric Martori	CET	0.48.75
	10è	Toni Alavedra	CET	0.51.50
Veterans	1r	Jaume Galofre	CET	0.54.45
	2n	Rafael Aguilera	CET	0.59.57
	3r	Josep Soler	CET	1.08.48
	4t	Jordi Aguilera	CET	2.54.57

Resultaren desqualificats 11 corredors.

Slalom Especial:

Alevines	1a	Georgina Arnau	CET	1.36.95
Aligotes	1a	Anna Duran	CET	1.25.37
Benjamins	1a	Cristina López	CET	1.40.16
	2a	Maia Soler	CET	2.11.33
Benjamins	1r	Pere Genís	CET	1.28.96
Juvenils noies	1a	Carmina Trias	CET	1.57.79
Juvenils nois	1r	Alfons Soler	CET	1.16.66
Seniors	1r	Josep Serra	CET	1.34.96
	2n	Enric Martori	CET	1.35.30
Veterans	1r	Jaume Galofre	CET	1.55.73
	2n	Jordi Aguilera	CET	2.26.49

Resultaren desqualificats 27 corredors.

39è Campionat del Vallès.— Reinstaurada aquesta prova dintre del Calendari de l'esquí comarcal, va celebrar-se a les pistes andorranes de Pal, el dia 10 d'abril. Pel que fa als corredors del Centre, tot seguit donem llurs classificacions:

Veterans: Rafael Aguilera, 4t; Jaume Galofre, 5è.

Alevins: Daniel Patao, 2n.

Benjamins: Núria Aguilera, 1a; Mireia Casas, 2a, i Maia Soler, 3a.

Benjamins: Pere Genís, 1r; David Martín, 2n; Jordi Aguilera, 3r.

Juvenils noies: Carmina Trias, 1a.

Juvenils nois: Marc Duran, 2n, Alfons Soler, 3r

Juvenils no corredors: Lluís Alavedra, 3r; Jordi Albiñana, 8è.; Salvador Trias, 9è.

Seniors homes no corredors: Josep Serrano, 1r; Joaquim Gràcia, 4t; Àngel Piqueras, 5è; Benet Cunill, 10è, i Josep Serra, 11è.

ESQUÍ DE FONS

— Estada de Nadal a Llés de Cerdanya, amb 27 participants.

— Participació a la XIena Marxa Beret, amb 20 inscrits, que varen fer un bon paper malgrat els problemes d'organització. El Centre hi va col·laborar també, com ja és habitual, amb un equip de controls.

- Participació a la Marxa Pirineu'88, a la Cerdanya, amb un total de 33 participants. Malgrat que el nostre autocar ens va fer arribar una mica tard, vàrem poder gaudir d'una molt bona esquuada.
- VII Curset d'Esquí de Fons, amb 58 inscrits que han pogut aprendre i perfeccionar-se en aquesta modalitat d'esquí, durant les sis sortides que s'han fet a diferents estacions del nostre Pirineu.

ESQUÍ ARTÍSTIC

Per segon any consecutiu, esquiadors del Centre han pres part als Campionats de Catalunya i d'Espanya d'Esquí Artístic en les seves especialitats de "bums" i salts. En Quim Gràcia, l'Oliver Meza, en Carles Sallarès i en Joan Mas han estat els participants, aconseguint molt bones classificacions.

SOPAR DE CLOENDA I ACOMIADAMENT DE LA NEU

Com cada any, s'ha fet el sopar d'acomiadament de la neu, amb el lliurament dels premis dels Campionats de Terrassa i de les medalles commemoratives de la cinquantesima edició d'aquest esdeveniment esportiu. Aquest acte, que és la cloenda de les activitats de la Secció d'Esquí, s'ha celebrat el 20 de maig, amb una assistència molt nombrosa i en un acte que ha resultat molt animat.

ASSEMBLEA GENERAL DE SOCIS

El dia 14 de juny es va celebrar l'Assemblea Anual Ordinària de socis de la Secció, amb la presència de dotze socis.

Seguint l'ordre del dia prèviament establert, s'obre la reunió amb la lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea anterior.

A continuació, el president Sr. Arnau, dona lectura a la memòria de les activitats de la Secció durant l'exercici que ara fineix.

El tresorer Sr. Serrano presenta l'estat de les finances, que també mereixen l'aprovació de l'Assemblea.

Tot seguit, reprèn la paraula el Sr. Arnau, proposant la nova junta, que és aprovada:

President	: Artur Arnau
Sots-president	: Jordi Aguilera
Tresorer	: Ricard Martin
Secretari	: Pere Aulet
Vocals Competicions	: Narcís Duran Rafael Aguilera
Vocal Curset Promoció	: Josep Argemí
Vocal Viatges	: Jesús Jiménez
Vocal Curset Esquí de Fons	: Josep Aulet
Vocal Competició de Fons	: Josep Sabater
Vocal de Marxes de Fons	: Jordi Mas

El Sr. Arnau presenta el programa d'activitats previst per al proper curs 88-89 i el pressupost que aquestes comportaran, quedant aprovat.

En l'apartat de propostes prèviament presentades, destaquem el fomentar i assolir el curset de gimnàs, tant per als components de l'equip de competició com per als del curset d'iniciació i perfeccionament. També es diu de promocionar l'equip de competició per aconseguir tres entrenadors, i de formar un equip d'esquí de fons de competició. Totes aquestes propostes foren aprovades.

El Sr. Arnau agraeix al Sr. Josep Serrano la seva meritòria tasca, de tants anys, al servei de la Secció d'Esquí.

Per finalitzar, el Sr. Galofre agraeix a les persones que deixen els seus càrrecs i desitja que tot allò programat es pugui aconseguir.

A un quart de 10 del vespre es dona per finalitzada l'Assemblea.

SECCIÓ INFANTIL

CRÒNICA

— 17 de gener: *Sortida a la neu*. Aquesta sortida, com ja és habitual, la vam fer amb l'autocar del Centre. Un cop arribats a la Masella i esmorzats, anarem muntanya amunt fins a trobar una bona esplanada on hi havia força pendents. Aquí va ser on vam passar tot el matí. A l'hora de dinar, com que teníem molt fred, vam anar un altre cop a refugiar-nos. Un cop dinats, encara vam tornar una estona més a jugar amb la neu fins a l'hora de marxar. El nombre de nens va ser de 12.

— 30-31 de gener: *Can Clarens*. Can Clarens és una casa de colònies que és a St. Celoni. Es va marxar de Terrassa al migdia per arribar a la tarda a la casa, a 12 quilòmetres de l'estació. Al vespre vam fer un joc de nit. L'endemà al matí fèrem un joc de pistes que va durar fins a l'hora de dinar. A la tarda vam marxar per anar a buscar el tren. Van assistir a la sortida 21 nens i nenes.

— 7 de febrer: *Pont de Vilomara*. Vam marxar de bon matí cap a Manresa. Un cop arribats, amb bus de línia anàrem al Pont de Vilomara. A partir d'aquí va començar l'excursió. Anàrem a una ermita romànica situada a dalt d'un turó. Allí vam dinar i passàrem el dia jugant. Arribàrem a Terrassa a les 7. Hi assistiren 8 nens.

— 20-21 de febrer: *Sant Vicenç de Torelló*. Vam anar a una casa de colònies que es deia Can Passarell. Aquesta sortida, en principi, havia de ser dedicada al Carnestoltes, però per manca de nens no vam poder fer les activitats previstes. I el que vam fer va ser, a la tarda del dissabte, jocs diversos, com per exemple: pitxi, futbol xinès, etc. L'endemà vam anar a fer una excursió pels entorns. Van venir 4 nens.

— 13 de març: *Tagamanent*. En lloc d'anar al Tagamanent, es va anar a Sota la Bota, degut a que tots els nens eren massa petits. Aquí va ser on vam passar el dia. L'assistència va ser de 10 nens.

— 26, 27, 28 i 29 de març: *Sant Vicenç de Torelló*. Aquesta va ser la sortida de Setmana Santa. En aquesta casa ja hi havíem estat i hi vam tornar perquè ens va agradar molt el primer cop. D'aquesta sortida, l'opinió global és molt bona, tot i que, degut al seu comportament, el tercer dia vam haver d'enviar quatre, dels dotze nens assistents, a casa.

— 17 d'abril: *Montseny i Sant Salvador de les Espases*. En aquesta sortida els grans anaven al Montseny i els petits a Sant Salvador, però degut a que no es va presentar cap nen del grup dels petits, vam anar tots al Montseny. El que es pretenia era pujar al Turó de l'Home, però això no va poder ser per problemes de transport. Malgrat això, la sortida va anar molt bé. El que vam fer va ser caminar uns quants quilòmetres en direcció a Santa Fe, fins que vàrem trobar una bona esplanada amb un rierol. Aquí va ser on vam passar tot el dia, fent jocs i, principalment, batalles d'aigua. Van venir 5 nens.

— 30 d'abril i 1 de maig: *Vacarisses*. Aquest cop vàrem marxar a les 5 de la tarda, i a les 6 ja érem a la casa que es diu Can Torrella. Un cop instal·lats, vam fer un joc relacionat amb Sant Jordi. Al vespre vam fer un joc de nit. L'endemà al matí férem una excursió, i a les 6 de la tarda arribàvem a Terrassa. L'assistència va ser de 13 nens.

— 15 de maig: En principi s'havia d'anar de la Barata a Vacarisses, però per manca de nens —només 2—, vam decidir d'anar a esmorzar a la *font de la Tartana*, per a ser a casa a l'hora de dinar.

— 4-5 de juny: En aquesta sortida vam anar a la *Diada de Germanor del Centre*, que es va fer a Can Robert. Vam arribar al matí per preparar el foc de camp. Al vespre, en el foc de camp, vam participar fent una obra de teatre. L'endemà al matí, férem un joc amb una sèrie de proves i a la tarda vam participar en l'estirada de corda i en el repartiment de medalles. A les 8 de la tarda arribàvem a Terrassa. El nombre de nens assistents va ser de 8.

— 25, 26 i 27 de juny: *Sortida de final de curs a Rupit*. Es va anar amb tendes d'acampar. El problema general que vam tenir va ser que ens va ploure tots els dies, però, tot i això, es van poder fer totes les activitats, menys una excursió on havíem d'anar al salt de Sallent. Van venir 16 nens i nenes.

— *Concurs de Banderins*: Aquest any, la Secció Infantil va fer un concurs de banderins per a nens de 7 a 13 anys; el banderí guanyador seria el de la Diada de Germanor. El 24 de maig, a la sala d'actes, es va elegir el guanyador i es van repartir els premis als quatre concursants.

SECCIÓ D'EXCURSIONISME

RELACIÓ DE L'ASSISTÈNCIA OFICIAL A MARXES, RONDES, CAMINADES, ETC., ORGANITZADES PER ALTRES ENTITATS EXCURSIONISTES
AL LLARG DE L'ANY 1987

— 26 d'abril. I.- *Embardissada a La Garrotxa*. Organitzada pel Centre Excursionista d'Olot. Itinerari: Beuda, Segueró, Pedró de Sant Macies, Pedró de Sant

Miquel, Falgars, Clot de les Deus, El Ferrers, El Soler, Pla del Vi, Coll de Joncanat, Mare de Déu del Mont, Sant Llorenç de Sous, Pas del Grau, El Castellot i Beuda. Vocals: Miquel Palet, Joan Plana i Quim Solbas. Participants: 23.

— 10 de maig. II.- *VIII Caminada Popular de Sagàs (Berguedà)*. Organitzada pel Grup Excursionista de Sagàs. Itinerari: Sant Maurici de la Quar, Mas de la Baumeta, Graus de l'Escobet, Roca del Capellà, Serrat de les Tombes, Pla de la Serra, Monestir de Santa Maria de Valldaura (segle XIII), Casa Pairal de Campdeparets, Cal Calcinare, Monestir de Sant Pere de la Portella (segle XI), Santuari de Quar, Creu del Jovell, Graus del Coll Tinyós, La Baumeta, El Serrat Roig, Masia Pairal del Raurell, Santa Margarida de Sagàs (segle IX), Font de l'Ase, Església de Sant Andreu de Sagàs (segle XI). Vocal: Miquel Palet i Ortiz. Participants: 22.

— 7 de juny. III.- *1.ª Caminada Popular de Balsareny (Bages)*. Itinerari: Balsareny, El Solà, Església pre-romànica de Sant Vicenç de Ladernet, Can Casaldàliga, Can Castella, Cal Mariano, Església romànica de Santa Maria de Sobirana o de Ferrans, Font, Ctra. Manresa-Berga, Colònia Soldevila, Església de Sant Esteve, Mas i Colònia de La Rabeia, Castell de Balsareny, i Balsareny. Vocal: Ramon Pla. Participants: 14.

— 14 de juny. IV.- *51 Marxa de Regularitat de Catalunya (Berguedà)*. Organitzada per la Unió Excursionista de Catalunya, delegació a Bagà (Berguedà). Itinerari: Bagà, L'Hospitalet del Moixeró, Refugi del Rebot, Coll del Forn, Can Serres, Sant Genís de Gavarrós, Pla de l'Arca, La Coma, Castell de Brocà, Sant Martí de Brocà, Can Clarà, Clot del Joncar, Bagà. (D'aquesta Marxa ja es publicà a l'Arxiu n.º 49-50, pàgina 32, el corresponent article i les classificacions obtingudes). Vocal: Josep M.ª Morera. Participants: 20.

— 13 de setembre. V.- *IV Travessia al Ripollès*. Organitzada pel Club Excursionista de Ripoll. Itinerari: Sant Julià de Cerdanyola (Guardiola de Berga), Collet de Puig Lluent, Sant Jaume de Frontanyà, Sant Esteve de La Riba, Collet de l'Oró, i Ripoll. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 4.

— 20 de setembre. VI.- *III Travessada Molins de Rei a Montserrat (Baix Llobregat-Bages) (per muntanya, en menys de 12 hores)*. Organitzada pel Centre Excursionista Molins de Rei. Itinerari: Molins de Rei, Riera de Vallvidrera, Can Rabella, El Papiol, Torrent de Balsac, El Canyet, Riera de Rubí, Castellbisbal, Ctra. de Terrassa a Castellbisbal, Torrent de Pagneres, Les Casetes de Ca N'Oliveró, Torrent de Salsers, Ullastrell, Torrent de Gaià, Torrent de Sant Jaume, Coll d'Olesa, Olesa de Montserrat, La Puda, Aeri de Montserrat, Riu Llobregat, Escales i Montserrat. Vocals: Quim Solbas i Francesc J. Suárez. Participants: 2.

— 27 de setembre. VII.- *IV Ronda de Matadepera (Vallès Occidental)*. Organitzada per la Unió Excursionista de Matadepera. Itinerari: La Barata, Riera de les Arenes, Can Pèlacs, La Pedrera, Pi Tort, Els Obits, Avenc del Daví, Casetes del Bufi, Carena del Pagès, Sesta de l'Arc, Tres Termes, Pla dels Ginebrons, Morral d'en Bens, Coll Prunera, Torrent de les Planes, La Barata. Vocals: Francesc J. Suárez, Quim Solbas i Miquel Palet. Participants: més de 150.

— 9-12 d'octubre. VIII.- *XIè Aplec Excursionista dels Països Catalans*. Organitzat pel Centre Excursionista Fontinient, d'Ontinyent (País Valencià). Vocals: Manel Camps i Antoni Vicente. Participants: 4.

— 10-11 d'octubre. IX.- *XIV Assemblea i Marxa Nacional de Muntanyencs Veterans d'Espanya*. Organitzat pel Centre Excursionista Eldense, d'Elda (Alacant). El nostre Centre hi fou representat amb assistència al Campament i participació en els debats de l'Assemblea i a la Marxa, realitzada per la Serra de Catí. Vocals: Manel Campos i Antoni Vicente. Participants: 4.

— 18 d'octubre. X.- *VIII Ronda Vallesana (Vallès Occidental)*. Organitzada per la Unió Excursionista de Sabadell. Itinerari: Sant Llorenç Savall, Les Oliveres, La Muntada, Coll del Castell, Castell de Pera, Coll de la Costa, Roca Sereny, Coll d'Era Ventosa, Coll de Pregona, Carena dels Emprius, Collet del Llor, Font del Llor, Canal del Senglar, Coll Gabaitx, Roca Mur, Pedra d'Àliga, Serra del Bon Aire, Mas de la Roca, Sant Llorenç Savall. Vocals: Francesc J. Suárez i Quim Solbas. Participants: més de 50.

— 25 d'octubre. XI.- *VIII Marxa Passeig per la Vall de Tenes (Vallès Oriental)*. Organitzada per la Unió Excursionista de Catalunya, Delegació a la Vall de Tenes. Itinerari: Riells de Fai, Can Guerri, Can Berga, Can Carbassot, Can Coll, Can Monràs, Sant Bartomeu de Monràs, Font de la Figuerota, Serrat de Santa Creu, Turó de Cresol, i Santa Eulàlia de Ronsana. Vocals: Quim Solbas i Miquel Palet. Participants: 20.

— 25 d'octubre. XII.- *XXIX Marxa Infantil de Sant Cugat (Vallès Occidental)*. Organitzada pel Club Muntanyenc de Sant Cugat del Vallès. Itinerari: Plaça Barcelona, Sant Crist de Llaseres, C.N. Sant Cugat, Pedrera, Forn de Calç, Torre Negra, Pi d'En Xandri, Torre Cendrera, Turó Torrefera, Coll de Can Borrell, Can Borrell, Urb. Sol-Aire, Font de l'Ermeta, Pi d'En Xandri, Forat del Bocàs, Torreblanca, i Plaça Barcelona. Vocal: Francesc J. Suárez. Participants: 2.

— 7-8 de novembre. XIII.- *II Marxa Rasos de Peguera - Manresa (Berguedà - Bages)*. Organitzada pel Centre Excursionista de la Comarca del Bages i el Centre Excursionista Montserrat, ambdós de Manresa. Itinerari: Xalet Rasos de Peguera, Sant Llorenç dels Porxos, Castellar del Riu, Pla de Campllong, La Mina, Serrat de la Qüestió, Montmajor, Serrateix, Castelladral, Sant Martí de Torroella, Juncadella i Manresa. 76,5 Km. de recorregut. Vocals: Francesc J. Suárez i Quim Solbas. Participants: 9.

— 15 de novembre. XIV.- *VIII Rupit - Taradell (Osona)*. Organitzada pel Club Excursionista de Taradell. Itinerari: Rupit, Tavertet, Hostal de la Riba, Pantà de Sau, Vilanova de Sau, Salt de la Minyona, Sant Llorenç del Munt, Sant Julià de Vilatorrada, Santuari de Puig l'Agulla, Cuina de Rocaguinarda i Taradell. 43 Kms. de recorregut. Vocals: Quim Solbas i Rabal. Participants: 11.

ACTIVITATS REALITZADES DURANT EL PRIMER SEMESTRE DE 1988

— Diumenge, 3 de gener. I.- *Tradicional Excursió Nadalenca*. Itinerari: Torre de Mossèn Homs, Pas de la Batzuca, Can Bonvilà, Ca n'Ustrell, Sant Julià d'Algura, bosc de Can Déu, vall del Ripoll, Molí de Can Busqueta, Can Carner, Castellar del Vallès. Vocal: Mateu Fusalba. Participants: 30.

— Diumenge, 10 de gener. II.- *Excursió Matinal a la Regió de les Fogueroses (Massís de Sant Llorenç del Munt)*. Itinerari: La Barata, Can Bufí, Canal del Cargol, Pla dels Ginebrons, Carena del Pagès, Tres Termes, Camí de les Fogueroses, Roca Encabalcada (o Pont del Diable), El Rabanet, Agulla Petita, Agulla Mitjana, Paller i Canal de les Fogueroses, Cova Gran de les Fogueroses, Camí inferior de les Fogueroses, Font Flàvia, Pla de les Pinasses, Canal del Pi Tort, Can Pèlacs i La Barata. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 18.

— Diumenge, 17 de gener. III.- *Excursió Matinal a la Regió de Collbató i Can Jorba (Montserrat)*. Itinerari: Collbató, la Vinya Nova de Bassola, Camí del Bassal dels Gats o dels Francesos, Coll del Bassal dels Gats, Font de Cajoleta, Roca de l'Ajaguda, Coll de Mosset, Roca i Canal de la Palomera, Can Jorba i Collbató. Vocals: Quim Solbas i Miquel Palet. Participants: 14.

— Diumenge, 24 de gener. IV.- *Excursió al Massís de Sant Llorenç del Munt*. Itinerari: Km. 13 Ctra. de Terrassa-Talamanca, Sot de la Bota, Camí de la Bassa de la Calçada, Font de la Llicona, Carena del Roure del Palau, Coll d'Eres, Canal del Llor, Coll del Llor, Carena dels Emprius, Cau de l'Emboscet, Queixal Corcat, Font del Llor, Coll Gabatx i Roca Mur, Mas del Daví, Font de les Fibles del Daví, Font Gentil, Camí de la Cova Roja, Castellassa del Dalmau, Castellassa de Can Torres, la Codoleda, Plec dels Llibres, Serra dels Brucs, Font de la Tartana, Can Solà del Recó i Matadepera. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 9.

— Diumenge, 31 de gener. V. *Passejada Matinal Hivernenca*. Itinerari: Estació de Vacarisses, Vacarisses, Collet d'en Lleonat, Can Còdol, Can Senana, Can Vives, estació de Vacarisses. Vocal: Anna Fitó. Assistents: 30.

— Diumenge, 7 de febrer. VI. *Operació: Castells al Vallès Occidental*. Amb aquesta s'inicia un nou cicle d'excursions familiars, destinat a donar a conèixer els castells i torrotes de guaita o de senyals, emplaçats a la nostra comarca. La majoria d'aquestes construccions medievals les trobem referenciades dintre de la col·lecció «ELS CASTELLS CATALANS», en el capítol destinat al Vallès Occidental.

El seu aspecte actual és ben divers: unes han desaparegut, altres han estat modificades i una bona part es troben en ruïnes, de les quals en els millors casos, es conserven algunes parets.

La primera d'aquestes sortides fan a La Torre Romànica del Turó del Conill i el Castell de Rubí. Itinerari: Estació FF.CC. de les Fonts de Terrassa, Serra de les Martines, Restes de la Torre Romànica del Turó del Conill, Can Roig, Sant Muç, Castell de Rubí, Església Romànica de Sant Pere de Rubí i Estació FF.CC. de Rubí. Vocal: Francesc J. Suàrez. Participants: 6.

— Diumenge, 14 de febrer. VII.- *V Petita Travessada Familiar*. Itinerari: Estació del Peu del Funicular, Vallvidrera Superior, Collet de la Vinyassa, Turó de l'Espinagosa, Can Cuiàs, Coll de les Torres, Bosc Gran de Collserola, Santa Margarida de Dalt (antic monestir de Santa Maria de Valldonzella), Torre de Baix o del Bisbe, Carena del Furriol, Can Parellada, Font de Can Parellada, Pla del Furriol, Vall de Santa Creu d'Olorda, ermita de La Salut, Sant Feliu del Llobregat. Vocal: Mateu Fusalba. Assistents: 19.

— Diumenge, 21 de febrer. VIII.- *Matinal a la Serra de l'Obac*. Itinerari: Alzina del Sal·lari, Graons de Mura, Font dels Traginers, Avenc del Llest, Coll de Boix, Era dels Enrics, Turó del Mal Pas, Can Puigdoure, Sot de l'Infern, Turó i Balma del Puig Andreu, Puig Bo, Turó dels Ducs, Pla de Serrallonga, Balma de Serrallonga, Coma d'En Vila, Coll de Garganta, Font de l'Hort i Morral del Llop. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 10.

— Dissabte, 20 i diumenge, 21 de febrer. IX.- *XIX Renovació de la Flama de la Llengua Catalana. Travessa de Matagalls a Sant Feliu de Codines*. on va romandre fins al dia 27, en què va ésser portada fins a Sant Llorenç del Munt, on es va trobar amb l'altra Flama encesa a Sant Cugat del Vallès. Itinerari: Sant Marçal, Pla del Parany, Turó de Sant Marçal, Coll Pregón, Matagalls (1.696 m.), Collet de l'Estanyol, Pla de la Barraca, Sant Andreu de la Castanya, Coll Formic, Puig Ventós, Pla del Clot, La Mora, Font del Clot, Riera de Picamena, L'Avencó i Aiguafreda. Aiguafreda, Can Tres Quarts, Sant Miquel Sesperxes, Coll de Gases, Coll dels Oms, Sant Pere de Bertí, Sot del Carós, L'Ollar, Costes d'en Batlles, Sant Miquel del Fai, i Sant Feliu de Codines. Assistents: Francesc J. Suárez i Ramon Aranda i Fenoy.

— Dissabte, 27 i diumenge, 28 de febrer. X.- *XIX Renovació de la Flama de la Llengua Catalana. Inauguració del P.R. 31: "El Camí dels Monjos" (de Sant Cugat del Vallès a Sant Llorenç del Munt)*. Enguany el nostre Centre, conjuntament amb el Club Muntanyenc de Sant Cugat del Vallès, El Club Muntanyenc de Terrassa, el Centre Muntanyenc de Sant Llorenç (Terrassa), la Unió Excursionista de Sabadell i la Unió Excursionista de Matadepera, hem organitzat i inaugurat el Petit Recorregut C-31 "El Camí dels Monjos", formant part dels actes inclosos dintre de la Renovació de la Flama de la Llengua Catalana portada a terme per les Entitats Excursionistes de la Vegueria del Vallès. Itinerari: Monestir de Sant Cugat del Vallès, Ermita de Sant Domènec, Bòbila de Can Graells, Coll de Can Camps, Ctra. Rubí-Sant Quirze del Vallès, Serra de Galliners, Can Parellada, verals de Can Sabater, Can Torrella del Mas, Cementiri de Terrassa, Barri de Torrebonica i Les Arenes, Can Montllor, Ermita Romànica de Santa Magdalena del Puigbarral, Matadepera, Pedrera de l'Angelet, Canal dels Monjos i la Mola (Sant Llorenç del Munt). Posteriorment la Flama es va portar fins a Monistrol on es va pernoctar; la Mola, Can Pobla, Can Robert, Riera de les Arenes, Torre de l'Àngel, Torrent de la Riba, Torrota de l'Obac, l'Obac, les Vendranes, Can Lleonart, Vacarisses, Camí Romeu a Montserrat, Hostal del Raval, Hostal de la Creu i Monistrol de Montserrat. Vocals: Mateu Fusalba i Francesc J. Suárez. Participants: 32.

— Diumenge, 6 de març. XI.- *Operació: Castells al Vallès Occidental. (II) Ruïnes de Castellsapera i l'Establiment Alt-Medieval de la Pola i l'Espluga*. Itinerari: Alzina del Sal·lari, Graons de Mura, Fonts dels Traginers, Coll de Boix, Ruïnes de Castellsapera, Coll de Tanca, Balmes de l'Espluga, Ruïnes de la carena de l'Espluga, Mas de l'Espluga, Mas de la Rouriga, Mas i Balma de la Pola, Balma i Sepultres de la Porquerissa, Coll de Tres Creus i Alzina de Sal·lari. Vocal: Francesc J. Suárez. Participants: 11.

— Diumenge, 13 de març. XII.- *Matinal a Sant Llorenç del Munt: Regió Coll Prunera - Sot de la Bota*. Itinerari: La Barata, les Rovires, turó de Coll Prunera,

Morral d'En Bens, Bassal, Sot de la Bota, camí Esquena d'Ases, canal de les Teixoneres, avenc de les Teixoneres, torrent del Cellerot, Km. 13 de Terrassa a Mura. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 17.

— Diumenge, 20 de març. XII.- *Petita Travessada Familiar*. Itinerari: Blanes, Mas Borinot, carena de Valldolic, coll d'en Trompa, coll del Bosc, Santuari de la Mare de Déu del Vilar, Monestir de Sant Pere del Bosc o de Salou, Creu de terme d'en Puig i Cadafalch, Capella de la Mare de Déu de Gràcia, monument a l'Àngel de Verdager, ermita de Sant Quirze, Lloret de Mar. Vocal: Mateu Fusalba. Participants: 37.

— Diumenge, 27 de març. XIV.- *Excursió Matinal a Montserrat: Regió de Collbató*. Itinerari: Collbató, Clot de la Mònica, camí de les Artigues, coll de Pollegons, Agulles dels Pollegons, La Campana, El Rave, El Sentinela, Camí de Sant Jeroni, Pla dels ocells, Pas de Trencabarrals, Ermita de Sant Jaume (R), Ermita de Sant Joan (R), Ermita de Santa Caterina, Drecera de la Font Seca, Ruïnes de la Font Seca, Camí de les Bateriaes, Avenc de Costadreta, Drecera de Fra Garí i Collbató. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 10.

— Diumenge, 3 d'abril. XV.- *Operació: Castells al Vallès Occidental. (III) Castell del Papiol - La Salut del Papiol - i el Castell de Canals*. Itinerari: El Papiol, castell del Papiol, cementiri, les Escletxes, ermita romànica de la Salut del Papiol, Puig Madrona de Sant Pere (336 m.), Can Montmany, Ruïnes del Castell de Canals (segle XI), Rambla de Mossèn Cinto Verdager, Plaça Joan Majó, Estació FF.CC. de la Generalitat a Valldoreix. Vocal: Francesc J. Suàrez. Participants: 13. Aquesta sortida es va fer conjuntament amb els companys de la Secció d'Investigacions Subterrànies, dintre del cicle "Coneix Catalunya amb l'Espeleologia".

— Diumenge, 10 d'abril. XVI.- *Travessada de Germanor Terrassa-Olot*. Itinerari: Coll d'Estenalles, vall del Cellerot, font de la Calçada, carena del Roure del Palau, carena del Pagès, sepultures visigòtiques, Coll d'Eres, cim del Montcau, Roques de La Coca, collet del Llor, agulles i carena dels Emprius, Casa de la Vall, carretera de Mura. Vocals: Mateu Fusalba i Joan Tort. Participants: 21 (11 olotins i 10 terrassencs).

— Diumenge, 24 d'abril. XVII.- *Excursió Matinal a Montserrat*. Interessant excursió al massís de Montserrat, per la regió del Serrat del Patriarca i Flautats. Itinerari: Km. 8 de la Massana, Aeri de Sant Jeroni, Camí de l'Arrel, impressionant Canal dels Avellaners, Serrat del Patriarca, Cap de Mort, Serrat de les Onze Hores, Ermita de Sant Antoni, Roca del Cavall Bernat, Serrat de les Barretines, Carena de la Serra de les Lluernes, Els Flautats, Ermita de Sant Salvador (v), Ermita de la Trinitat (r), Pla de la Trinitat, Plana la Vella o Camí de l'Arrel, Paret dels Diables, Escletxa dels Teixos, Km. 8 Ctra. de la Massana. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 11.

— Diumenge, 1 de maig. XVIII.- *Operació: Castells al Vallès Occidental. (IV) L'Obac Vell - La Torrota de Guaita de l'Obac i les Ruïnes de la Serra Llarga*. Itinerari: Coll d'En Tropes, l'Obac, casa de la Pastora, l'Obac Vell, Pou de Glaç del camí de la Portella, Turó Roig, Alts de la Pepa, tossal de l'Àliga, Pou de Glaç del Camí de l'Estepar, Torrota de l'Obac, Restes de la Serra Llarga, Ctra. de Terrassa a Rellinars Km. 7. Vocal: Francesc J. Suàrez. Participants: 23.

— Diumenge, 15 de maig. XIX.- *Travessada Familiar per la Segarra*. Itinerari: Sant Martí de Seseuioles, Can Ferrera, ermita de Sant Sebastià, Calaf, camí vell de

La Fortesa, Pou de la Morera —naixement del riu Anoia—, Can Romagosa, estació de Segués de Sant Pere Salavinera. Vocal: Mateu Fusalba. Participants: 24.

— Diumenge, 15 de maig. XX.- *Una travessia de Sant Llorenç del Munt a Montserrat*. Sota aquest títol aparegué al n.º 95 de maig-juny de 1935 de l'Arxiu del nostre Centre un article signat per A. Quintana, en el qual ens feia una ressenya de una sortida feta en companyia d'altres consocis.

En vistes de l'actual «Temporada» de marxes, rondes, caminades, etc., pensem que pot ésser una bona preparació, en especial per als interessants a participar en la clàssica travessia «Matagalls-Montserrat en menys de 24 hores», prevista pel proper mes de setembre.

L'itinerari seguit l'any 35, l'hem mantingut bàsicament, tret del darrer tram (de Santa Cecília a l'estació RENFE de Monistrol; originalment seguit); per no haver de trepitjar l'asfalt, hem cregut oportú de fer una variant de Santa Cecília fins a Sant Vicenç de Castellet, seguint el G.R. n.º 4.

L'itinerari Terrassa (porta del Centre), Cavall Bernat, la Mola, Cova del Drac, Coma de l'Abella, Can Robert, Riera de les Arenes, Torre de l'Àngel, Torrent de la Riba, Torrota de l'Obac, l'Obac, Camí de la Corva, Font del Roure Monjo, Cinglera de Vacarisses, Poble de Vacarisses, Camí Romeu a Montserrat, Hostal del Raval, l'Hostal de la Creu, Monistrol, Camí i font de les Guilleumes, Cremallera, Monestir de Montserrat, Pas dels Francescos, Pla de l'Ocell, Ermita de Sant Jeroni, Canal de Sant Jeroni, Santa Cecília, Can Martorell, Sant Jaume de Marganell, Font i riera de Marganell, Clot del Tufau i Sant Vicenç de Castellet. Vocal: F.J. Suárez i Quim Solbas. Participants: 8.

— Diumenge, 22 de maig. XXI.- *Excursió a Montserrat*. Interessant excursió al massís de Montserrat, per la regió del Torrent de les Grutes. Itinerari: Santa Cecília, Coll de Port, font de l'Esllavissada, Torrent de les Grutes, balma de l'Arcada, balma del Cabrit, Torrent del Lloro, balma de la Partió, refugi Vicenç Barbé, Canal Ampla, Coll de les Agulles o Coll Estret, Canal de les Agulles, Santa Cecília. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 5.

— Diumenge, 29 de maig. XXII.- *Sortida matinal per netejar camins secundaris*. Aquesta sortida matinal, destinada a deixar transitable un dels camins afectats per les nevades del gener de 1986, i que dins del Pla de Manteniment de la Xarxa de Camins Excursionistes al Massís de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac, i organitzat per les entitats excursionistes properes al massís (Centre Excursionista de Terrassa, Club Muntanyenc de Terrassa, Centre Muntanyenc de Terrassa, Centre Muntanyenc de Sant Llorenç - Terrassa, Unió Excursionista de Sabadell, Unió Excursionista de Matadepera i S.E.A.C. (Centre Excursionista de Castellar del Vallès), incloses dins de la Vegueria del Vallès de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya. Camí netejat: el que baixa de la font de la Portella fins a la masia de la Calsina i continua per la font del Solitari al Camí Ral de Manresa. Vocal: Francesc J. Suárez. Participants: 5.

— Diumenge, 12 de juny. XXIII.- *Operació: Castells al Vallès Occidental. (V) Castells de la Moreria i de Ribatallada i la Casa Fortificada de Ca N'Ustrell*. Aquesta excursió matinal, ens va permetre visitar les construccions castelleres existents dins del desaparegut terme de Sant Pere de Terrassa, i situades a l'antiga parròquia de

Sant Julià d'Altura. Itinerari: Barri de Sant Llorenç (Terrassa), Can Montllor, torrent de la Grípià, Torre de Mn. Homs, pas de la Batzuca, plans i casa de Can Bonvilà, obaga i casa fortificada de Ca n'Ustrell, Sant Julià d'Altura, Font dels Capellans, Castell de Ribatallada, Restes del Castell de la Moreria, Fonts de Gotelles i de la Moreria i retorn a la nostra ciutat per la torre de Mn. Homs i can Montllor. Vocal: Francesc J. Suárez. Participants: 10.

— Diumenge, 19 de juny. XXIV.- *Excursió a Montserrat*. Interessant excursió al massís de Montserrat, per la regió dels Flautats. Itinerari previst: Ctra. de la Massana Km. 9, canal del Pou del Gat, canal de la Plana, coll de la roca de Sant Salvador, coll de la Mòmia, la Carota i la Momieta, Pla de la Trinitat, Ermita de Sant Salvador (r), roques de la Prenyada i d'En Barberà, Pla dels Ocells, Torrent de Santa Maria, Serra de les Lluernes, roques dels Falcons, canal Plana i Pou del Gat. Vocal: Quim Solbas i Rabal. Participants: 12.

TRAVERSSIES PER LES NOSTRES SERRALADES

— Diumenge, 20 de març. I.- *Travessia de la Mola de Colldejou a la Serra de Llaberia (Priorat - Baix Camp)*. Interessant travessia per les comarques tarragonines conjuntament amb els companys de la Secció Muntanya de la Unió Excursionista de Sabadell. Itinerari: la Torre de Fontbella, Canal del Mig, la Mola de Colldejou, Coll de Guix, els Nerolts, Portell de Llaberia, la Miranda (956 mts.), Cavall Bernat, Barranc de Davia i Pradip. Vocal: Ramon Pla. Participants: 3.

— Dissabte, 9 i diumenge, 10 d'abril. II.- *Travessia per l'Alta Garrotxa*. Interessant travessia seguint part del Senders de Gran Recorregut - 2 al seu pas per l'Alta Garrotxa. Itinerari: Besalú, Cal Llandric, Salt de Palera, ca l'Aulet, Collet de Sant Domènec, font de la Quera, ca n'Oliveras, cingle de la Pastora, font de la Pastora, monestir de Sant Llorenç de Sous, collada de Sous, santuari de la Mare de Déu de Mont (1.115 m.), coll de Joncanat, pla del Vi, la Tossa (1.022 m.), collada de les Canals de Caritx, pla de Llorona, serra Llorona, coll de Teies, serra de Guitarriu, Sant Andreu de Guitarriu i Sardenes. Vocal: Ramon Pla. Participants: 5.

— Diumenge, 1 de maig. III.- *Travessia de la Serra de Bastets (Solsonès)*. Itinerari: Pont de Llinars, Can Boneta, Can Velielles, Coll de Grauet, Tossal Gran (1.208 m.), Tossal de la Vidra (1.383 m.), Coll de Vera, Tossal de la Massa (1.224 m.), Coll de Massana, Canal dels Boixos, Coll de Llangots, Tossal del Bisbe (1.107 m.), Clot de Velielles, Pont de Vall-llonga, Can Vilasaló, Sant Llorenç de Morunys. Aproximadament unes 7-8 hores de camí. Vocal: Joan Plana i Mateu. Participants: 4.

— Diumenge, 15 de maig. IV.- *Passejada pel Montsec d'Ares (Pallars Jussà)*. La finalitat d'aquesta sortida és la de recórrer la part superior de la cinglera que forma la muralla occidental del congost de Terradets, seguint parcialment un dels itineraris de la guia editada pel Centre Excursionista de Lleida. Sortida davant el pont d'Àger, Escala del Cargol, Canal Coscolla, Serrat de Fontfreda (possibilitat d'arribar al pas d'Osca). Davallada al barranc del Bosc i seguir el seu curs, fins el riu Noguera Pallaresa i arribar al pont d'Àger. Vocal: Joan Plana i Mateu. Participants: 2.

Ramon Pla i Joan Plana

SECCIÓ DE FOTOGRAFIA

VEREDICTE DEL LI SALÓ DE FOTOGRAFIA - XXXI DE MUNTANYA II DE COLOR

Reunits a la seu social del Centre Excursionista de Terrassa, els membres del jurat qualificador del LI Saló de Fotografia, XXXI de Muntanya i II de Color, organitzat per aquesta entitat, els Srs. Josep Olivares Fonseca, Josep Villagrasa Domènech i Jordi Solsona Ardanaz, tots ells veïns de Terrassa, han acordat en atenció als mèrits artístics i tècnics de les proves presentades, concedir els premis establerts de la manera següent:

— Premi d'Honor a la millor colecció de tres fotografies a les obres *Paisatge 1*, *Paisatge 2* i *Paisatge 3*.

— Classificació Tema Lliure (A): primer premi a l'obra *L'Escala*; segon premi a l'obra *Libre*.

— Classificació Tema Muntanya (B): primer premi a l'obra *Lachenal*; segon premi a l'obra *Els Emprius*.

— Classificació Tema Color: primer premi a l'obra *Des del Mont St. Michel*; segon premi a l'obra *Noruega*.

— Primer classificat Centre Excursionista de Terrassa: a l'obra *Boira 3*.

Efectuat el veredict, varen resultar ésser els autors de les obres premiades:

— Premi d'Honor: Jaume Cabus Cazorla.

— Tema Lliure: 1r Antoni Grau, 2n José Pérez Osorio.

— Tema Muntanya: 1r Mariano López Gallego, 2n Ramon Armengol Rodó.

— Tema Color: 1r Ramon Armengol Rodó, 2n Jordi Sales Bayona.

— 1r Classificat C.E.T.: Abel Colomé Estadella.

Terrassa, a trenta de juny de 1988

SECCIÓ D'INVESTIGACIONS SUBTERRÀNIES

ASSEMBLEA ANUAL REGLAMENTÀRIA

A les 10,55 hores del dia 15 de gener s'obre l'Assemblea sota la Presidència de l'Enric-Carles Gil amb el següent Ordre del Dia:

- 1) Lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea anterior.
- 2) Informe de Presidència.
- 3) Estat de Comptes.
- 4) Renovació de la Junta Directiva.
- 5) Precs, preguntes i suggeriments.

La secretària, Yolanda Morales, llegeix l'acta de l'assemblea anterior, la qual s'aprova sense cap esmena.

En el següent punt de l'Ordre del Dia, el President fa resum de les activitats més importants realitzades per la Secció durant l'any.

El tresorer, Jaume Badiella, informa de l'estat de comptes de la Secció.

En l'apartat de Renovació de la Junta Directiva es vota i aprova per majoria absoluta l'única candidatura presentada:

Presidenta: Yolanda Morales

Sots-president: Jesús Beltrán

Secretari: Enric-Carles Gil

Tresorer: Jaume Badiella

Material: Enric Montserrat

Biblioteca: Miguel-Angel Martínez

Bioespeleologia: Miguel-Angel Martínez

Valentín Cavia

Vocals: Glòria Guia

Anna Pi

Gemma Planes

En l'últim punt, prec, preguntes i suggeriments, es tracten diversos punts d'interès general com ara la Circular Interna i el pressupost d'aquest any.

FE D'ERRADA

A l'ARXIU n^{os} 51-52, corresponent als mesos de juliol-desembre del 1987, a la seva pàgina n^o 92, on es fa referència a l'"EXPEDICIÓ BOLÍVIA'87", un dels seus tres membres components, resta consignat amb el nom de Joan Segura, per error d'impressió. Cal rectificar-lo tal com fou en realitat: Jaume Segura.

DECORACIÓ

ELLSA, S. A.

Ctra. Martorell, 58

Telèfon 788 39 44

CAMISERIA I CONFECCIONS

ORLLEI

Sant, Pere, 29

TERRASSA

Telèfon 788 55 51

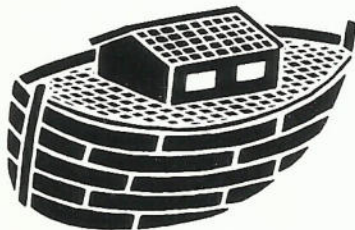
FOTOS

francino

Carrer Major, 9

Telèfon 780 23 11

TERRASSA



L'ARCA

VENDA DE PEIXOS TROPICALS

OCELLS EXÒTICS

CANARIS

AQUARIUMS, GABIES I AUXILIARS

INSTAL·LACIÓ DE TOT TIPUS

I CLASSE D'AQUARIUMS I GABIALS

Les Parres, 20

-

Telèfon 788 42 61

TERRASSA

PONSA

JOIERIA · RELLOTGERIA · REGALS

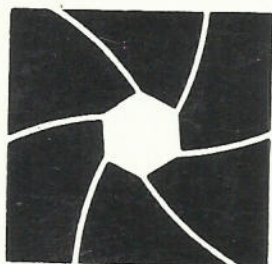
Concessionari de les marques

ROLLEX · CARTIER · BAUME & MERCIER

Font Vella, 46

- Telèfon 784 11 40

- TERRASSA



FOTOGRAFIA
INDUSTRIAL
Y PUBLICITARIA

VIRGILI VERA

VALLPARADIS, 113/115
TELF. 784 08 62
ESTUDIO 788 95 39
TERRASSA

1948 · 1988

40 ANYS AL SERVEI DELS ESPORTISTES



TERRASSA Rutlla, 31 Tel. 784 09 22 · **SABADELL** Rambla, 116 Tel. 725 47 67